

Kolmapäev 7.11 Päevapakkumised

0⁸⁶

1.72/kg
tavahind 1.27

-32%

Panzani
spagetid
500 g

11⁴⁹

0.13/tk / 0.14/tk / 0.17 tk/pk
tavahind 16.20

-29%

Huggies Huggie
mähkmed Newborn Mega (2)
3-6kg (90tk/pk), Super Dry
Mega (3) 5-9kg (80 tk/pk) või
Mega (4) 8-14kg (68 tk/pk)

0⁸⁰

4.57/kg
tavahind 1.05

-23%

Vilvi
või 82%
175 g

www.selver.eu

Head pakkumised

01.11-14.11.2012

**UH
HUU!**

Uskumatud hinnad

9⁹⁹

0.13/tk
tavahind 24.50

-59%

Somat
nõudepesumasina tabletid
Multi Perfect, 78 tk/pk

Eesti Päevaleht

HIND EESTIS 1,15 EUROT | VÄLISMAAL 2,10 EUROT | NR 256 | KOLMAPÄEV, 7. NOVEMBER 2012

● ● ● ajaleht.epl.ee

Eesti ema jäi Egiptuses pisitütrest ilma

Täna möödub 14 päeva sellest, kui eestlanna Kristi Maajärv oma üheaastast tütart, Eesti Vabariigi kodanikku Carmen Maajärve viimast korda nägi. 25. oktoobril rõõvis lapse isa Ramy Ahmed Anwar Ahmed (sünd 1985) koos oma suguvõsaga Hurghadas pisitüdruku ja ütles tema emale: kao Eestisse, last ei näe sa enam kunagi.

„Mul on nii lootusetu olukord. Ma olen üksinda nagu kusagil laeval – ma lihtsalt nutan ning keegi ei aita. Siin ei taha keegi sekkuda. Mul pole sellestki ülevaadet, mis on minu õigused. Seaduse järgi on ju laps ema oma, aga mida siis viivitatakse? Kuni 13. eluaastani peaks laps ju ema juures olema. Ta on nii pisike. Miks midagi ei toimu? Ma tahaks teada vähemalt šans-

segi, mingisugustki informatsiooni, et end rahustada. Konsul on midagi maininud, aga see on nii segane, ma ei saa sellest aru. Öeldakse, et otsige advokaat. Aga kust ma siit pärapõrgust normaalset advokaati leian? Keegi ei tahagi ehk sekkuda, makstakse altkäemaksu või mis iganes. Avaldus politseisse on mul tehtud, käisin haiglas oma vigastusi näitamas ja tahaks oma raportitki kätte saada. Aga ma ei saa sedagi kätte.”

Seda rääkis Kristi eile hommikul Eesti Päevalehele. Eile õhtul, kui talle uuesti helistasime, ütles ta, et läheb koos tõlgiga politseisse. Vestlus polnud lehe trükki mineku ajaks paraku veel läbi. **● Jätkub lk 2–3**

Õigus kätte maakohtus

Keskerakonna ettepaneku järgi võtaks õigeksmõistev kohtuotsus esimeselt kohtuastmelt õiguse otsust edasi kaevata. Põhjus: teise astme kohus ei suutvat tõendeid hinnata. **lk 6**

Kandidaatide mõtted luubi all

Eesti Päevaleht kõrvutas päev enne EOK presidendi valimisi kahe kandidaadi, Neinar Seli ja Madis Kallase programme ning vaagis sarnasusi ja erinevusi. Üks on selge: mõlemad lubavad treenereid toetada. **lk 14–15**

Meie viigridki rändavad Soome

GPS-seadmed aitasid tuvastada, et Eesti viigerhülged polegi nii paiksed, kui seni on arvatud. **lk 8**

Foto: Shutterstock

JUHTKIRI

Väga umbne olümpiakomitee

See, kuidas Neinar Seli kuni eilse keskpäevani põikles, kas ta ikka osaleb ETV „Foorumi” saates Eesti olümpiakomitee presidendikandidaatide väitluses, tekitab küsimuse, kas Eesti üks tähtsamaid mittetulundusühinguid peabki oma asju ajama hämarates koridorides. Lõpuks otsustas favoriidiks peetav Seli ikkagi konkurent Madis Kallasega kohtuda, aga eelnev eri seisukohtade vahet hüplemine tekitas küsimusi.

Kas Eesti spordiavalikkus ei väärigi väitlust? Kas otsustama peab vaid näo järgi või võiks tutvustada ka seisukohti, mida oma töös järgida tahetakse? Kas võimalik tulevane olümpiakomitee president hakkakski käituma nii suletult ja eemalehoidvalt? Äkki polegi tal mingeid seisukohti, mis debatile vastu peaksid? Igatahes polnud Seli käitumine presidentlik. Pigem mõjus ta nagu kevadine ärahirmutatud suusaliit. Seli jutt, et tal oli ajada teine ja tähtsam asi, jätab unistuste töökohta jahtivast mehest kohtlase mulje.

Jah, võit paistab Selile olevat hulga lähemal kui noorele spordijuhile Madis Kallasele. Ta on ikkagi olümpiakomitees asepresidendina omainimene, ärieringkonnis heade sidemetega, võimuringkonnis „õigel poolel” – peaministri parteis. Kallasel polegi justkui midagi vastu panna, ehkki Seli lubadused tuua mitu korda rohkem raha suutis ta küll surve alla seada: kus te seni olite? Kuid sellest veel ei piisa,

et olla ise tugev kandidaat. Pigem võiks arvata, et Kallasel on tulevikukandidaat. Oma kandidatuuri püstitanekuga suutis ta end mängida märksa kõrgemasse liigasse kui seni.

Koridoritöö on Seli tugev külg. Senise presidendid Mart Siimanni ära-

saatmispeol tiirutas rahvamass ikkagi tema ümber ja üks arvukad maakondlike spordiliitude toetusallkirjad näitavad ka midagi. Madis Kallase toetus on selle kõrval suisa pisike.

Seli on oma ülekaalu saavutanud muu hulgas ka tänu Tallinna Sadamale, mille nõukogu esimees ta on. Selle senised ja potentsiaalsed toetused spordiühendustele on see präänik ja piits, millega kogu teater töötab. Selle pärast ei nõuagi spordiliidud mingit väitlust – peaasi, et nemad oma summa ikka kätte saaksid. Kallasega? Mine tea... Kogu asi on rohkem hirmu- kui lootusepõhine.

Kuna spordirahvas pole mingit väitlust nõudnudki, näivad nad olümpiaideaalide asemel elavat pigem käsi-peseb-kätt-maailmas. Igal juhul on olümpiakomitee oma-dega ummuksis ja sealne asjaajamiskultuur pärineks justkui mõnest mitte eriti demokraatlikust paigast. Homsetel olümpiakomitee presidendid valimistel jätkub spordirahval mõttetoitu, mida seedida. **•**

REPLIIK

Sotsid põrgatavad tühja palli

Sotsiaaldemokraadid nõuavad erakorralisi valimisi, sest võimuparteide võimetus tajuda ühiskonna ootusi ausama ja avatuma valitsemise järele on paisanud Eesti poliitika sügavasse kriisi. Kahjuks mõjub nende üleskutse tühisõnalise katsena endale tähelepanu tõmmata. Oma rahastamisskeemidest nad ei räägi. Erakorralised valimised tooksid kasu, kui poliitikutel oleks pakkuda lahendusi valitsemise parandamiseks. Selliseid ettepanekuid sotsidelt ei kuule. Ülbitsemise eest makstakse kohe kätte vaid külapeol rahvamaja nurga taga. Ega see, et mõne reformierakondlase nägu ei meeldi, põhjenda veel piisavalt erakorralisi valimisi. **• Andres Reimer**

Lk 4 Eesti on eurotoetustest suures sõltuvuses, arvab Villu Zirnask.

Lk 5 Kuidas valida parim elektripakett, õpetab Rene Tammist.

TOETUSTE PÄRAST KOHTUSSE

President Toomas Hendrik Ilves ütles, et kui põllumajandustoetuste maksmisel tekib tõrge, tuleb Eestil EL-i siseturu põhimõtete, vaba konkurentsi ja oma põllumeeste kaitseks kohtusse minna. **Delfi**

ENDINE PASTOR JÄI SÜÜDI LASTEPORNO OMAMISES

Tallinna ringkonnakohus jättis jõusse Eesti evangeelse luterliku kiriku endise diakoni ja skaudi-juhi Toomas Maaranna (49) süüdimõistmise lasteporno omamises ning jättis samaks talle mõis-

tatud tingimisi vangistuse. Maakohus karistas Maaranda lasteporno kogumise eest tingimisi ühe aasta ja kuue kuu pikkuse vangistusega kaheaastase katseajaga. **ERR**

Egiptuses rööviti üheaastane Eesti

Pisitüdruku röövi taga on tema egiptlasest isa ja tolle suguvõsa.

„Mitte ükski asi ei liigu,” nutab ahastuses ema, kes pole oma last näinud juba kaks nädalat.

Kuna ametlikult käsitletakse asja mitte lapseröövi, vaid peretülina, on Eesti riigi käed seotud.

Kärt Anvelt
kart.anwalt@epL.ee

Algus esiküljel

Eesti välisministeerium suhtus siiani asjasse leigelt ja Eesti Egiptuse-konsul võttis murest hullunud naisega uuesti ühendust alles eile. Eesti Päevaleht saatis eile saatkonda olukorda puudutavad küsimused ja viitas muu hulgas ka sellele, et Kristi visati hotellist välja, sest tal ei olnud enam raha toa eest maksta. Pärast seda teatas välisministeerium, et tema majutuse probleem on lahendatud.

Ütle mata aga jäeti, et probleemi ei lahendanud välisministeerium, vaid hoopis Salva kindlustus ja Wrisi reisibüroo. Kristit on väga palju aidanud ka Goadventure, kes on hoidnud talle ja lapsele igale järgmisele lennule kohta ning tasuta muutnud lennubroneeringut. Samuti on Goadventure aidanud Kristil majutust pikendada ja firma reisiesindajad on teda kohapeal toetanud.

Hämmastav on, et välisministeerium ei olnud juhtunud teavitanud isegi riigiprokuratuuri ega justiitsministeeriumi, kus on spetsiaalne rahvusvaheline koostöötalitus, ning uudis Eesti kodaniku röövist jõudis nendeni Eesti Päevalehest. Olgu öeldud, et Eesti Päevalehe poole pöördusid abipalvega Kristi ahastavad sõbrad, mitte ta ise ega tema ema – Kristil oli välisministeeriumist tungivalt soovitatud pressi asjasse mitte segada, sest see häirivat asjatoimetusi.

Avaldame loos kõigi asjaosaliste täisnimed ja fotod Kristi nõusolekul, sest loodetavasti näitab see Eesti ja Egiptuse ametiisikutele ning rahvusvahelisele pressile, et asi on tõsine: ahastav ema tahab oma röövitud last tagasi. Pärast asja lahendamist oleme asjaosaliste soovil valmis kõik nimed ja fotod veebist kustutama.

Kõik algas ilusasti ja kuni

selle aasta 24. oktoobrini ei näidanud miski, et teineteist pikalt tundnud ja poolteist aastat abielus olnud Kristi ja Ramy ning nende aastase tütre Carmen pereõnne võiks miski segada. Tõsi, nüüd kõigele tagantjärele mõeldes arvab Kristi, et abikaasal oli lapserööv ammu kavas.

Segane jutt pärandusest

Enam kui kuus aastat tagasi kohtus Kristi Egiptuses Ramy Ahmed Anwar Ahmediga. Tutvusest kasvas armastus ja järgmistel aastatel elas Kristi vaheldumisi Eestis ja Egiptuses. Ta töötas ühe reisifirma reisiesindajana ja Hurghadas oleku ajal elas Ramyga ühes korteris.

Kristi ja Ramy abiellusid 2011. aasta aprillis, sama aasta juunis tuli Ramy Eestisse elama ja oktoobris sündis Carmen. Ramy õppis eesti keele ära ja tänavu mais leiti talle ühes väljaspool Tallinna asuvas restoranis ka töökoht. Kõik tundus justkui hästi olevat. Kristi sõpradele ja emale kinnitas Ramy alati, et talle meeldib Eestis. Sügisel otsus-

Mees õppis ära eesti keele ja alustas tänavu mais tööd ühes siinses restoranis.

Ramy ja tema vend lükkasid Kristi toast välja, püüdsid võtta temalt telefoni.

Eesti Päevaleht kutsub oma lugejaid üles Kristit toetama, et ta suudaks katta õigusabi kulud. Ülekande saab teha:

Mai Maajärv, 1103426535

Swedbank. Selgitusse palume kirjutada „Carmen”.

tas perekond minna nädalaks Hurghadasse puhkama ja Ramy sõpradele külla. Kuigi Ramy oli pärit Lõuna-Egiptusest, elasid Hurghadas tema vennad ja sõbrad.

23. oktoobril lennukiga Hurghadasse maandudes ootas lennujaamas perekonda Ramy vend, kes nad hotelli sõidutas. „Tulime hotelli, toimetaksime kõik asjad, andsin lapsele söögi ja Ramy kadus öösel paariks tunniks ära. Ta põhjendas, et kuna vanaema suri, siis on vaja minna pärandit lapse jaoks vormistama. Hommikul ütles ta, et läheb vormistab dokumentid. Mina tahtsin lapsega kaasa minna, alul ta ei tahtnud, kuid siis käisime ikka koos ära ja midagi paberitega tehti. Käisime veel tema ema bussil vastas ja viisime ta sinna korterisse, kus me koos Ramyga kunagi elasime,” räägib Kristi.

Järgmise päeva, 24. oktoobri õhtul soovis Ramy minna välja ja siis külla ning hakkas rääkima, et kogu perekond peab kohe Edfu linna sõitma. „Jurist olevat talle helis-

Pildid on tehtud kaks nädalat enne perekonna puhkuselesõitu, Carmen esimesel sünnipäeval.

Fotod: erakogu

Täna digilehes

●●● Uue iPod Touchi ja Google'i viimase nutitelefooni mudeli Nexus 4 arvustused koostöös tehnoloogiaportaalliga Kahvel.ee.

JUSTIITSMINISTEERIUM: VAHISTAMISMÄÄRUS VASTAS NÕUETELE

Justiitsministeerium lükkab ümber süüdistused, et eksis Galojani vahistamismäärust välja andes, sest EL-i ministrite nõukogu on heaks kiitnud Eestis vahistamismääruste koostamise kor-

ra. „Hindamise käigus tunnustati justiitsministeeriumi pädevust vahistamismääruste väljastamisel ilma ühegi märkuse või vastulausetä,” kinnitas ministeerium. **Delfi**

ERAKORRALISI VALIMISI PIGEM EI TOETATA

Riigikogu Reformierakonna fraktsiooni juhi Jaanus Tamkivi sõnul on erakorraliste valimiste idee praeguses poliitilises olukorras liialdus, IRL-i fraktsiooni esimehe Kaia Iva sõnul lük-

kaksid need edasi oluliste eelnõude menetlemise. Riigikogu demokraatide ühendusse kuuluv parteitu Deniss Boroditš aga peab parimaks lahenduseks uue erakonna tekkimist. **Delfi/ERR**

VÄLISMINISTEERIUM

Võimalused on piiratud

Välisministeeriumi pressiesindaja Minna-Liina Lind märkis, et juhtumit, kus üks vanem võtab riigi piires lapse enda juurde, ei kvalifitseerita lapserööviks ja vaidluse lahendab kohus.

„Antud peretüli toimub Egiptuses, mille elanikud on Egiptuse poolt vaadates nii Eesti kodanik kui ka tema abikaasa, sest Eesti kodanikul on Egiptuse elamisluba ning abikaasa on Egiptuse kodanik,” märkis Lind. „Arvestades seda, et tegemist on peretüliga, mitte lapserööviga, on meie Kairo saatkonna võimalused Eesti kodaniku ja Egiptuse kodaniku lahkelide lahendamisse sekkuda piiratud.”

Lind kinnitas, et hoolimata sellest on välisministeerium ja saatkond olnud Ees-

ti kodanikule niipalju toeks, kui praegu võimalik. „Meie Kairo saatkonna diplomaadid ja välisministeeriumi konsulaarosakonnatöötajad on alates juhtumist teadasaamisest mitmeid nädalaid aktiivselt otsinud olukorrale lahendust ning aidanud Eestit kodanikku nõuannetega ning suhtlemisel kohalike ametivõimudega,” väitis Lind.

„Kodanik on võtnud endale Egiptuses advokaadi. Edasine sõltub Egiptuse seadustest, mille kohaselt ei saa Eesti kodanik Egiptusest koos lapsega ilma lapse isa nõusolekuta lahkuda. Saatkonnal puudub võimalus Eesti kodaniku ja tema lapse Egiptusest lahkumisele kaasaaitamiseks ilma vastava kohtuotsuseta või isa nõusolekuta,” nentis Lind.

PROBLEEM

Sageli tuleb kohtusse minna

Eesti Egiptuse-suursaadik Paul Teesalu vastas välisministeeriumi pressiesindaja vahendusel, et saatkond on suhelnud nii Eesti kodaniku advokaadi kui ka politseiga ning jälginud, et olukorra lahendamiseks võimalikud sammud ei veniks. „Selleks lendas Eesti konsul 31. oktoobril Kairost Hurghadasse, kus ta kohtus Eesti kodaniku ja tema advokaadiga ning reisifirma esindajatega, kes on Eesti kodanikku kohapeal toetanud. Samuti kohtus konsul Hurghadas resideerivate EL-i aukonsulitiga, kellel on kogemusi samalaadsete juhtumitega. Saatkond on kontaktis ka Hurghada politsei ja prokuratuuri

riga ning jälgib juhtumi lahendamise käiku. Saatkond on suhelnud ka Egiptuse kohalike naisteenõuandlate ja õigusabiorganisatsioonidega, kes riigisiselt sarnaste juhtumitega tegelevad ning saavad naisele toetust pakuda,” teatas suursaadik.

Teesalu lisas, et tegemist ei ole üksikjuhtumiga: Euroopa Liidu kodanikel on praegu käsil üle 40 sellise juhtumi. Tegemist on äärmiselt tundliku küsimusega, millele kiire lahenduse leidmine sõltub enamasti osapoolte võimest kokkuleppele jõuda. „Sageli on tarvis lahenduseni jõudmiseks võtta ette pikk kohtutee,” nentis Teesalu.

KOMMENTAAR

Heili Sepp

juhtiv riigiprokurör

Kuriteo asjaolude uurimise tagamiseks alustab prokuratuur kriminaalmenetlust, kui olemas on nii ajend (võib olla nii kuriteoteade kui ka teabelevis avaldatud teave) kui ka alus (selgelt tuvastatavad kuriteo tunnused kuriteo ajendis). Praegu ajakirjaniku e-kirjas kirjeldatu kohaselt võib olla tegemist isikult seadusliku aluseta vabaduse võtmise tunnustega (karistus-seadustiku paragrahvis 136 ettenähtud teo tunnused).

Vastavalt karistusseadustiku kaheksandale paragrahvile keh-

tanud, et pärandi asjus tuleb nüüd ikka Edfusse sõita. Ma enam ei teagi, kas see pärandi jutt enam õige on. Seda juttu hakkas ta tegelikult rääkima juba siin, Eestis, alates jaanipäevast,” meenutab Kristi.

Tema ei soovinud Ramyga kaasa sõita: viis tundi autosõitu, lapsega polnud varem selliseid pikki reise tehtud. Lõpuks oli Kristi nõus minema mehega kaasa nende endise elupaiga kõrval elava naabrinaise juurde. Öhtust sööma, nagu Ramy põhjendas.

Öhtu edenedes soovis Kristi lapsega lahkuda, et minna hotelli teda söötma. Ta oli lahkumas, laps juba süles, kui Ramy haaras temalt Carmenit ja jooksis kõrvalkorterisse, kus paar kunagi oli elanud. Kristi jooksis neile järele ja tahtis last võtta, kuid Ramy tõukas ta eemale ja lukustas Carmeni koos enda emaga teise tuppa. Kristi lükati Ramy venna abiga toast välja, taheti võtta ka tema telefon. Seejärel filmis egiptlaste seltskond suure lõbuga, kuidas Kristi ust tagus. Lõpuks toodi nuttev laps välja ja lukustati ta koos Kristiga korterisse. „Anusin, et läheme neutraalsele pinnale, räägime, arutame, mis toimub, kuid ta keeldus. Ma karjusin ja mitte keegi ei tulnud mulle appi!” meenutab Kristi. Sel ööl jäi laps veel Kristi juurde – ema

ja tütar olid tuppa lukustatud ning abikaasa ja tema vennad valvasid, et nad põgenema ei saaks. Hommikul algas kõik otsast peale. Lõpuks sai Kristi Ramy ema-isaga kokkuleppele, et käiakse Edfus ära ja siis lendab pere 30. oktoobril tagasi Eestisse.

Enne sõitu oli vaja hotellist asju tuua, kuid sinna ei lubanud Ramy Kristil enam tüdarta kaasa võtta ja Carmen jäi oma Egiptuse vanaemaga. Kui l minna õpuks korterisse tagasi jõuti, ütles Ramy: olgu, ma räägin sulle tõtt – last enam korteris pole. „Ja teda ei olnudki,” ütleb Kristi.

Lapseröövi Ramy ei põhjendanud. Üks Ramy vendi ähvardas hüsteerias Kristil käed raudu panna ja ta lennujaama viia. Siis sõitsid mehed minema ja jätsid Kristi tänavale.

Kristi pole alates 25. oktoobrist oma last näinud

Lapse äravõtmisest: „Ma arvan, et see kõik oli väga pikalt planeeritud.”

Abielupaari suhted olid saatusliku päevani normaalsed, kinnitab Kristi.

ega tea tema saatusest midagi. Mis eriti hull: Kristi käes on ka kõik lapse rohud ja eritoit.

„Ma arvan, et see kõik on väga pikalt planeeritud. Esiteks see pärandi jutt. Ja siis hiljem jutt, et tema emal ja vennal on Carmenile üllatus. Mõtlesin, et see on sünnipäevaga seotud. Kuid et selline „üllatus”...”

Röövi põhjus teadmata

Kummalisel kombel helistas tükk aega enne Egiptuse-sõitu Kristile Eestisse ka üks end advokaadiks nimetanud egiptlane, kes ütles, et perekonnal on raha pärida ja neil tuleb hiljemalt oktoobri lõpus Egiptusse sõita, sest pank hoidvat raha vaid niikaua. „Ma ei tea isegi seda, palju selles tõtt oli,” nendib Kristi. Emalt lapse võtmise pikale planeerimisele viitab ka see, et Ramy võtis enne reisi oma Eesti töökohast avanssi, mida ta ilmselgelt ei kavatsenudki tagasi maksta.

Viie päeva eest sai Kristi mehega kontakti ja küsis, kus laps on. „See pole sinu asi, nüüd on meie vahel ainult kohus ja sa ei näe Carmeni enam kunagi,” öeldi talle. Ramy heitis Kristile ka ette kohaliku politsei poole pöördumist ja avalduse tegemist, et abikaasa on lapseröövija. Ramy öelt sai Kristi teada, et laps on endiselt isaga Hurghadas. Carmen kannab ema perekonna-

nime ja on Eesti kodanik. „Aga nad tahavad teda Egiptuse kodanikuks saada. Mind sunniti ka siin mingisugustele paberitele alla kirjutama, kuid ma keeldusin. Esimesed päevad peale lapse röövi ütles Ramy mulle: sa lähed sinna korterisse, ootad seal mind ja Carmeni, oled seal seni, kuni me tuleme, ja pea meeles, et rohkem sa mitte kunagi sealt korterist välja ei tule.”

Kristi advokaat inglise keelt ei räägi, temaga tuleb suhelda tõlgi abiga, sest Kristi ise oskab araabia keelt vähe. „Oleks normaalne advokaatki, kes aitaks ja tegutseks... Ta vaid väidab, et ootab mingisuguseid pabereid.”

Eesti Egiptuse-suursaadiku Paul Teesaluga pole Kristi kohtunud. Möödunud nädalal tuli Kairost Hurghadasse Kristit vaatama konsul Marje Pihlak. „Ta ütleb, et tuleb kannatlik olla – toimetatakse ja tehakse, töö käib selle nimel. Nad olevat ka kusagile helistanud,” ütles Kristi eile hommikul.

Ta on viimase kahe nädala jooksul oma pead vaevanud: mis ikkagi tingis lapse röövimise? Ramy ise on nii Kristile kui ka tema tuttavatele väitnud, et talle meeldib Eestis ja siin on hoopis parem elada kui Egiptuses. Abielupaari suhted olid kuni saatusliku päevani normaalsed. ●

ERAKORRALISTEST VALIMISTEST

Köhh. Sotsid ei suutnud Michali umbi teha, siis panid Partsi umbiga totaal-selt metsa ja nüüd nõuavad erakorrali-si valimisi. LOL.

AJAKIRJANIK RAIMO POOMI SÄUTS

TÖÖJÕUST

Vanemad inimesed lähevad hinda, nii et kui viie aasta pärast keegi keskpäeval kepiga mööda teed liipab ja pealtnäha veel hingata suudab, siis on värbajad tal kohe kallal, nii nagu praegu modellihakatistel.

ETTEVÕTJA OLAV OSOLIN FACEBOOKIS

REFORMIERAKONNAST

Alates 1995. aastast – küll ühe erandiga – olen andnud valimistel oma hääle Reformierakonnale. Enam ma seda ei tee.

PÄRNU POSTIMEHE PEATOIMETAJA PEETER RAIDLA

EUROTOETUSTETA peaksime leppima umbes veerandi võrra

Eesti riik vajab uut isemajandamiskava

Villu Zirnask

arvamustoimetaja

Igal sügisel riigieelarve arutamise aegu esitab opositsioon hulga eelarve parandamise ettepanekuid, pakudes nende katteallikaks muu hulgas astmelise tulumaksu kehtestamist ja klassikalise ettevõtte tulumaksu taastamist. Meenub Vana Rooma senaatori Cato korratud ütlus: „Muide, ma arvan, et Kartaago tuleb hävitada”, aga selle vahega, et roomlased jõudsid peagi tõesti Kartaago hävitamiseni, kuid Eestis suuremat maksupoliitika muutust silmapiiril ei ole. Koalitsioon vastab opositsioonile ettearvatult, et „eelarve kasv saavutatakse ka tulevikus eeskätt majanduskasvu, mitte maksutõusude arvel”, ja ettepanek rändab järgmist aastat ootama.

Tegelikult on kahju, et Eesti maksu- ja eelarvepoliitilised arutelud juba pikemat aega nõnda lõpevad. Vaevalt üllatab kedagi, et Eesti riigieelarve saab tublit tuge Euroopa Liidu toetusmeetmetest. Toetussõltu-

vuse määr aga võib küll vapustada, kui see konkreetse arvuna teie ette lajatakse – nagu tegi Tartu ülikooli professor Urmas Varblane hiljuti UniCrediti äri-seminaril.

Viimasel kolmel aastal on eurotoetused moodustanud ligi 20% riigieelarve tulude poolest. Toetuste suhteks maksutuludesse kujuneb tänavu ligi 25%: maksutuludena laekub 4,7 miljardit eurot, toetustena 1,2 miljardit. Teisiti öeldes suudaksime me ise ülal pidada umbes viiendiku võrra kiduramat riiki, kui meil praegu on. Enne kriisi, 2006.–2008. aastal oli vahe „ainult” kümnendiku ringis.

Toetusteta hakkama saamiseks tuleks Eestis koguda iga elaniku kohta 850 eurot rohkem makse kui praegu (iga töötava elaniku kohta aastast u 2000 eurot rohkem), on Varblane välja arvutanud. 2011. aastal koguti Eestis makse 3355 eurot elaniku kohta...

Sõltuvus väheneb raskelt

Vastuseks saab öelda, et rumal oleks toetused võtmata jätta, kui neid pakutakse. Ja et Euroopa Liit jätkab meile toetuste maksmist veel palju aastaid. Tõenäoliselt tabavad EL-i järgmist eelarvekava mõned kärped, aga päris laiali EL-ilt ikka ei lähe ja teatud hulga toetuste maksmine jätkub igal juhul.

Sellegipoolest on kõhe mõelda, et viiendiku ulatuses ei majanda Eesti riik end

ise. Varblane arvab, et 2009.–2012. aasta arengut vaadates ei tasu meil oodata maksulaekumiste kiiret loomulikku suurenemist, mis aitaks kriisiaastatel süvenenud toetussõltuvust vähendada.

Pealegi on toetustel ilmselgete heade külgede kõrval ka halbu külgi. Sellest räägitakse juba päris palju, et eurotoetusi ei kasutata alati targasti ja et mõnikord ei ole projekti eestvedajad mõelnud ülalpidamiskuludele, mida euroraha eest tehtud investering hiljem nõuab.

Varblane tegi statistikat uurides veel sellise tähelepäetku, et aastail 2006–2011 on erasektoris kõige jõudsamalt kasvanud kutse-, teadus- ja tehnikaalal töötajate arv – see on rida, kus kajastuvad ka euroraha taotlemise projektide kirjutajad (võrdluseks: enamikul teistel aladel on toimunud tööhõive vähenemine). Toetustautluste kirjutamine kui kõige kiiremini kasvava hõivega majandusharu? See ei ole just märk majanduse tugevusest.

Nende kurvastuseks, kes loodavad, et Eesti saaks üksnes astmelise tulumaksu sisseviimise, ettevõtte tulumaksu taastamise või muude täiendavate maksudega tagasi isemajandavaks muuta, peab ütleva, et vaevalt – vahe on liiga suur, vaja on ka ettevõtlust edendada ja samal ajal avalikku sektorit tublisti efektiivsemaks muuta. Mugavustsoonis püsiv riigikogu sellega hakkama ei saa. ●

UUS Silvergate tuleb erakondade rahastamise reformiga välistada

Rahaohjad valijate kätte

Tanel Tammet

Tallinna Tehnikaülikooli professor

Professor Rein Raud kirjutas Silvergate'i skandaali kohta, et Eesti on taasisene-nud postsovetlikku ruumi (Rein Raud „Back in the USSR”, EPL 29.10). Erakondade korruptsioon, demokraatia puudumine ja valijate naeruvääristamine on nüüd kõigile must valgel ette mängitud.

Praegu on aeg küsida, mida reaalselt ette võtta saab. Meie praegused probleemid ei ole unikaalsed. Harvardi ülikooli õigusprofessor Lawrence Lessig alustas hiljuti kampaaniat USA erakondade finantseerimise reformimiseks, et tuua seesama raha võim finantsoligarhiat valijate kätte. Lessigi idee on lihtne: finantseerida erakondi eeskätt riigieelarvest. Kuid mitte niimoodi, nagu praegu Eestis tehakse, et raha jaotatakse valimisedukuse järgi, mis ongi tekitanud praeguse kivistunud poliitkartelli.

Otsustad igal aastal

Lessigi plaan näeb ette, et riigieelarvest erakondadele määratud raha jaotamise otsustavad valijad, ja mitte kord nelja aasta jooksul, vaid igal aastal uuesti. Iga valija saab igal aastal uuesti otsustada, millisele erakonnale – kui üldse – läheb tema selle aasta erakondadele minev „osak”.

Kui valija ei näe ühtegi erakonda, mida tasuks finantseerida, siis erakonnad tema raha ka ei saa, ja see läheb üldisesse fondi, mitte mõne erakonna kontole. Kui erakonna liikmed ise oma osakuid mujale ei suuna, siis võiksid need Lessigi arvates minna automaatselt selle erakonna kontole: niimoodi lahendaksime ka igipõlise liikmemaksude küsimuse.

Idee muuta rahajagamist kodanike jaoks kontrollitavaks on meilgi mitu aastat õhus olnud ja eelmisel nädalal soovi-

Oktoobrikuine pikett Reformierakonna kontori ees. Foto: epl.lee

tas Liia Hänni põhimõtteliselt analoogilist skeemi. Peale valijate iga-aastaste osakute oleksid kõik muud annetused väga piiratud: Lessig pakub osaku suuruseks 50 dollarit ja vabatahtliku täiendava annetuse maksimumseks piiriks 100 dollarit. Sularahapakid ei saa enam üldse jutuks tulla.

Jah, praegune erakondade riigieelarvest toetamine on meil üpris ebapopulaarne. Teisalt on see ilmselt ainus viis, mis annab reaalse finantshoo-va valijate kätte. Ilma riigieelarve toetuseta oleks meil võimatu seista vastu eraannetajate hiigelsummade aktsepteerimi-

Valijad teeksid erakondade rahastamise otsuse igal aastal uuesti.

Läti on hoiatav näide sellest, mis võib juhtuda väikeriigiga, kes oma erakondi ei rahasta.

se survele, mis omakorda tooks kaasa USA stiilis totaalset suur-korporatsioonide ja lobistide raha võimu poliitika üle.

Läti on hoiatav näide sellest, mis võib juhtuda väikeriigiga, kes oma erakondi ei rahasta. Läti ebastabiilsel poliitmaastikul on siiani domineerinud ülikrikkad poliitambitsioonidega ja pehmelt öeldes hämarate rahaallikatega oligarhid. Muide, lätlastel hakkas tänavu riik erakondi finantseerima.

Erinevalt USA-st, kus föderaaltasemel ja enamikus osariikides erakondi riigieelarvest üldse ei rahastata, oleks Eestis

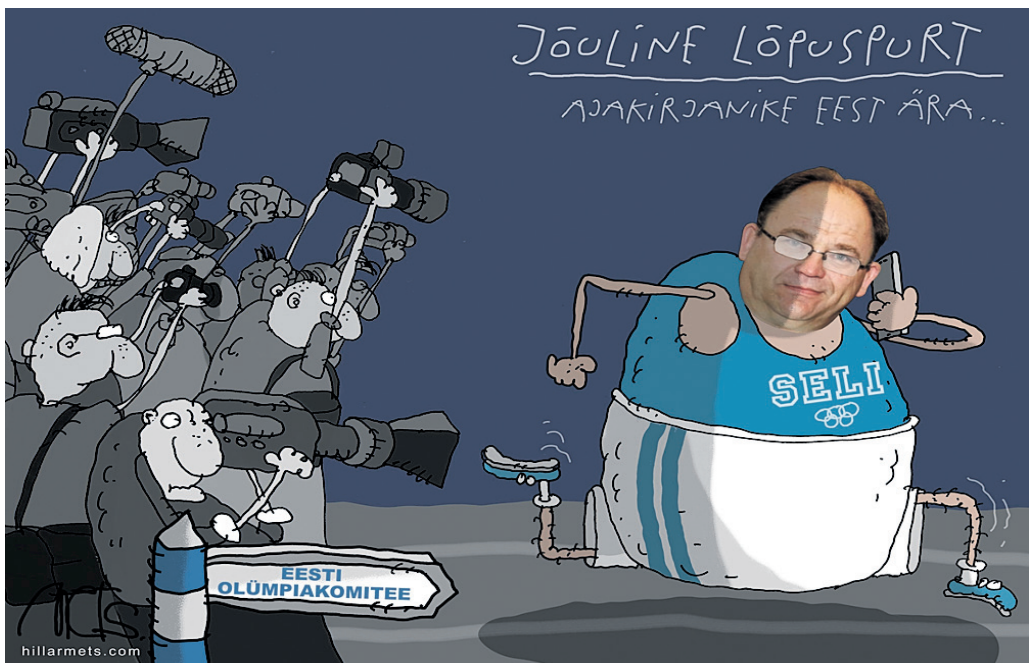
Lessigi pakutud skeemi seadusloome mõttes lihtne ellu viia. Riigieelarveline rahajaotamine on juba paigas ja külluslik, küsimus on lihtsalt selles, kas raha jaotatakse iga nelja aasta kaupa valimistulemuste järgi ainult etableerunud erakondadele või otsustab iga kodanik jaotuse igal aastal uuesti.

Suurem sõltuvus valijast

Mida toob kaasa kodanike juhitud iga-aastane rahajaotamise mehhanism koos eraannetuste piiramisega? Kõigepealt praeguse totaalsele valetamisele ja varjatud rahastajatele rajatud finantseerimisskeemi kadumise. Lessigi reform tekitab erakondade finantsidele automaatselt lae, kaotades seejuures suuran-netajate domineeriva mõju, sest neid suuran-netajaid lihtsalt enam ei ole. Teiseks, erakonnad ei saa enam harrastada sedavõrd jõhkraid võtteid, küünilist valetamist ja valijate üle naermist, nagu praegu. Ühe aasta perspektiivis on valijate mälu päris hea. Kolmas efekt oleks erakonnamaastiku rikastamine uute tulijate toetamisega.

Ei ole tõenäoline, et peidetud sularahaannetustega harjunud praegune valitsuskooalitsioon sooviks olukorda muuta. Küll on reaalne, et mõni erakond võtab Lessigi reformi endale üheks lipukirjaks ja lubab järgmistel valimistel avalikkusele talumatut rahastamisskeemi sellega asendada. Siis on teistel erakondadel valida: kas pidada suurettevõtjate korruptiivset erakondade rahastamist oluliseks puuduseks või jätkata avalikkuse naeruvääristamist. ●

HILLAR METSA METSIK MAAILM

KEELEST

Salatis oli sibul, mida ma vihkasin, ja esimene sõna, mida ma sealt sain, see oligi sõna „sibul”.
 RIIGIKOGULANE MIHHAL STALNUHHIN MEENUTAB
 LASTEIAIA EESTI KEELE ÕPET (Õhtuleht).

VIISAVABADUSEST

Juba 2009. aasta pressiteates on kirjast, et Urmas Paet arutas Tai välisministriga viisavabaduse kehtestamist, kuid kus on tulemused?
 VÄLIKUTSEID OTSIV MEELIS TOMSON TAIST (Õhtuleht)

VÄLISKAUBANDUSEST

Meil on valitsuses olemas küll julgeolekukomisjon, kuid miks pole meil siiani väliskaubanduskomisjoni?
 RIIGIKOGULANE MARKO MIHKELSON (Postimees)

PALJUD PUNKTID on sõnastatud nii, et kriitilised teemad saaks maha vaikida

Kaja Kallase eetikakoodeks tasalülitaks opositsiooni

Raimo Poom

ajakirjanik

Elmisel nädalal avalikustas Delfi lõpuks Kaja Kallase pakutud riigikogu eetikakoodeksi esimese variandi (1.11). Enne seda teadis avalikkus täpselt nii palju, et eetikakoodeks on välja käidud, kuid sellega edasi liikumist takistavad pahad vanad reformierakondlased, kes on käskinud dokumendi põletada ja uuesti otsast alustada.

Juba asjaolu, et peamiselt riigikogulaste avalikku käitumist reguleerima mõeldud koodeksit valmistati ette konspiratiivselt, suure saladuskatte all, on pehmelt öeldes imelik. Veelgi kurvastavam on see, et kuigi eetikakoodeksi järele oli ülisuur avalik nõudlus, pole konkreetse eelnõu päevavalgele tulekule järgnenud mingit sisulist analüüsi.

Ometi peaks nii avalikkusel kui ka eriti opositsioonierakondadel olema põhjust tähe-

le panna nii mõndagi Kallase käekirjaga kohta koodeksi eelnõus.

Pime huvide konflikti osas

Lähemalt lugedes on eelnõu täis vastuokslikke ja segaseid punkte, mis ei pruugi senist olukorda sugugi paremaks teha. Pigem võib väita, et riigikogu, kodanike ja avalikkuse suhted saaksid senisest rohkem kannatada.

Kahtlemata peaks eetika-koodeks tagama, et riigikogulane käitub läbipaistvamalt, arusaadavamalt ja seega loodetavasti ausamalt. Hulk koodeksi teise osa „Töö riigikogus” punkte seda justkui taotleks. Näiteks: riigikogulane peab eelnõude menetlemisel avalikustama oma seotud erahuvid, kui ta pole seda juba majanduslike huvide deklaratsioonis teinud (p 2.2); riigikogulane on oma töö ja otsuste selgitamiseks mõistlikult kättesaadav (p 2.10) ja selgitab oma otsuste tagamaid (p 2.7).

Kui need punktid rakendatakse, siis kas avalikkuse eest ei saaks enam midagi varjata? Paraku mitte, viimasena mainitud punkt 2.7 lohiseb edasi: „Riigikogu liige ei väldi küsimustele vastamist, välja arvatud juhul, kui see puudutab (...) isiklikku elu.”

Huvide konfliktid on definitsiooni järgi seotud inimese era- või isikliku eluga, millel

Kallase koodeks jätkaks õiguse keelduda vastamast erasfääri puudutavatele küsimustele.

Unustage elamislubade uurimiskomisjon, sest üksikasjad kahjustaksid Eesti mainet.

Illustratsioon: Hillar Mets

võib olla kaalu nende tegevusele laiemates avalikes huvides. Ent Kallase koodeks jätkaks riigikogulastele absoluutse õiguse keelduda eravõi isiklikku sfääri puudutavatele küsimustele vastamast. Nii et kuigi koodeks justkui nõuab suuremat avalikkust, siis avalikkuse kontrollimisõigus keelatakse ära. Riigikogulane peab avaldama oma erahuvid. Kui ta seda ei tee, siis küsimustele vastama ei pea.

Konkreetses eetikakoodeksi eelnõu avalikkuse ja kodanike jaoks vaieldamatult kõige suurem risk peitub aga mitmes pakutud sättes, mille taotlus on panna riigikogu opositsioonile päitsed pähe ja takistada riigikogulase mandaadi täitmist.

Võtame näiteks punkti 1.5: riigikogu liige on kolleegide, valitsuse liikmete, ametnike ja kaaskodanike suhtes viisakas ja osavõtlik. Kui rakendada nõuet täie tõsidusega, siis kuidas peab opositsiooni saadik ministri või ametniku sigadustega tegelema? Kas ta tohiks majandusminister Juhan Partsile ainult empaatiliselt kaasa nutta ja õlale patsutada: pole, Juhan, midagi, et Estonian Airis 30 miljonit eurot maha mängisid?

Või punkt 1.7: „Riigikogu liige väldib Eesti ja riigikogu maine kahjustamist mis tahes viisil.” Sõna otseses mõttes keelaks selline nõue riigiko-

gul ebamugavust valmistavate teemade käsitlemise – unustage edaspidi elamislubade uurimiskomisjon, sest võimaliku viisaäri üksikasjad kahjustaksid Eesti mainet. Näide illustreerib, mis võib juhtuda, kui asja tõlgendatakse pahatahtlikult.

Ja päris hull punkt: riigikogu liige (...) hoidub takistamast või kahjustamast teiste tööd (2.5). Tekib küsimus: kas opositsioon ja koalitsioon tohiks edaspidi üldse oma rolli täita?

Keelame vastupanu?

Näiteks on opositsioonil demokraatlikes riikides legaalne õigus (loodetavasti küll viimase hädaabinõuna) kasutada parlamendi töökorra nõkse, et takistada neile jubedana näiva otsuse läbisurumist. Kasvõi selleks, et mõnele asjale avalikkuse tähelepanu juhtida.

Pole ei demokraatlik ega eetiline nõuda opositsioonilt riigikogu ja koalitsiooni kolleegide mistahes vormis takistamise lõpetamist.

Lõpetaksin punktiga, mille rakendamise soovi oli tunda, kui Eesti Päevaleht kirjutas (isikliku huvi ülestunnistus: artikkel pärines minu enda sulest) Estonian Airi seisu ja tuleviku käsitletud majanduskomisjoni istungist, kus komisjoni esimehe Kaja Kallase eestvõttel keelati istungil

osalenutel kuuldust avalikkusele midagi hingata („Estonian Airi 60 miljoni saladus on lahendatud”, EPL 13.10). See on punkt 2.8: riigikogu liige ei avalda talle usaldatud tundliku informatsiooni.

Nii see punkt kui ka Kallase toonane kriitika lekke kohta näitab, et riigikogu liikme rollist ei ole päris täpselt arusaadud.

Kõrgeim võim (rahvas) on riigikogu liikme ametisse valinud peale seaduste loomise ka täidesaatva võimu järele valvamiseks. Majanduskomisjoni Estonian Airi arutelu oli sümptomaatiline: selle asemel et kasutada oma mandaati riigiettevõtte seisu kohta tõe väljaselgitamiseks ja kodanikele vahendamiseks, otsustati käituda nagu täitevvõim. Korraldada salakoosolek, arutada asju isekeskis ja vaikida informatsioon igal juhul maha. Samal ajal nappis avalikkusel ausat infot ettevõtte tegeliku olukorra kohta ja riigikogu oleks pidanud kodanikele asjast adekvaatse pildi kujundamiseks hoopis abiks olema.

Eetikakoodeksi eelnõus pakutud „eetika” järgi näeks asi välja nii: keegi kolmas ütleb riigikogulasele, et info on „tundlik” ja „kahjustab mainet”, ning rahva esindaja laseb kõrvad lonti ja paneb oma suu kahe suure silma all kinni. ●

VIIS SOOVITUST elektripaketi valimiseks

Kuidas valida elektripaketti?

Rene Tammist

Eesti taastuvenergia koja juhataja

Esiteks, kindlasti soovitan mugavustsoonist välja astuda ja eri pakkumisi võrrelda. Eestis on kolm elektri hin-

navõrdlusportaali (http://www.energiaturg.ee/, http://elektrihind.ee/ ja https://minuelekter.ee/calc/), mis võrdlemise lihtsaks teevad. Elektrimüüja vahetusega võib sõltuvalt tarbimismahust säästa aastas mõnest mõnesaja euron. Elektrimüüjat vahetada on mõtet ka siis, kui pole senise teenuse kvaliteediga rahule jäänud. Tarbijate jalgadega hääletamine sunnib turuliidrit rohkem pingutama.

Teiseks, tehke endale selgeks, kui palju tarbite ja kas eelistate pigem fikseeritud või muutuva hinnaga lepin-

gut. Mida suurem tarbija olete, seda lihtsam on elektrimüüjatega soodsamat hinda kokku leppida. Näiteks korteriühistutel või väikeettevõtetel tasuks selle üle kindlasti mõelda.

Kolmandaks, elektrimüüjat saab valida ka pärast turu avanemist ehk pärast 1. jaanuari 2013. Kui soovite valida elektrimüüja enne turu avanemist, ent pole valikus kindel, siis ärge siduge ennast elektrimüüjaga pikaks ajaks. Peale selle peab meeles pidama, et kui uus müüja vanaga lepingu lõpetamist ise korda ei aja, peate seda tegema teie.

Neljandaks, võrrelge ka

lepingutingimusi. Kuidas ja kellele esitada kaebusi, kui peaks probleeme tekkima, kuidas toimub maksmine, mis juhtub, kui arve tasumisega hiljaks jääd, kellele tuleb teatada rikestest, kuidas on võimalik lepingut lõpetada või pakette vahetada. Olin isiklikult Belgias elades lepingut sõlmides hooletu ja selgus, et doteerisin elektrimüüjat iga kuu kümnete eurodega ja tasaarveldus toimus aasta lõpus. Tasaarveldusprotsess oli aga ülikeeruliseks tehtud. Sama lepingu puhul oli keeruliseks actud ka lepingu ennetähtaegne lõpetamine. Võttis palju energiat,

enne kui ebasoodsast lepingust lahti sain.

Viieandaks, võite ka ise eraisikuna või energiaühistusse koondudes elektrit toota. Paigaldada võib näiteks päikese-paneele, tuulikuid või mikrokoostootmiseseadmeid. Näiteks päikesepaneelide hind langes mullu poole võrra. Kui salvestusvõimsust on, võite ka ju täiesti autonoomselt talitada. Võite ka võrku elektrit müüa. Küsige hinnapakumisi vastavate seadmete paigaldajatelt, kellel on Eestis arvestatav kogemus ja laitmatu renomee.

Põhimõttelisem küsimus

on selles, et hinnamuutus võiks tegelikult olla reaajas. Tulevikus võiksime liikuda sellise süsteemi poole, kus oleks võimalik seadme nn targa maja kaudu ühtsesse juhtimissüsteemi ühendada ja vastavalt sellele, kui tuleb mingi hinnaimpulss, korrigeeritaks ka arveid. See on ideaalmudel, mille poole võiks liikuda, kuid selle eeldus on, et kõikidel tarbijatel oleksid nn targad mõõturid.

Alles alates hetkest, kui tarbijal on võimalik hinnaimpulsile paindlikult reageerida, saame rääkida avatud turust. ●

Plaan: enam ei saa õigeks mõistvaid kohtuotsuseid edasi kaevata

Apelleerimine

Keskerakonna algatatud eelnõu oleks andnud mitmele märkimisväärssele kaasusele teise lõpu.

Holger Roonemaa
holger.roonemaa@epl.ee

Keskerakonna algatatud kriminaalmenetluse seadustiku muutmise eelnõu näeb muu hulgas ette punkti, mille jõustumisel ei oleks prokuratuuril enam võimalik edasi kaevata suurt hulka maakohtu otsuseid, kus süüdistatavad on õigeks mõistetud. Vähe sellest, eelnõu peaks jõustuma juba järgmise aasta algusest ja koos sellega lõpetatakse ka kõik juba apelleeritud otsused, mida ringkonnakohus parajasti menetleb.

Täpsemalt näeb eelnõu ette, et prokuratuur ei saa apellatsioonis rõhuda enam sellele, nagu oleks kohus tõen-

koju astuda. Ajalugu näitab aga, et maakohtu kriminaalasjades tehtud otsuse kaebab üks või teine osapool edasi koguni kolmandikul juhtudest. Kui suur osa on selles süüdistaja apellatsioonidel ja kui suur osa neist ühte või teist pidi rahuldatakse, ei osanud justiitsministeerium eile hinnata. Hiljutistest kaasustest võib näiteks tuua kasvõi äri-mehe Toomas Tooli, kelle Harju maakohus mõistis Arco Vara aktsiatega manipuleerimises esialgu küll õigeks, ent oktoobri lõpus muutis ringkonnakohus otsust ja määras Toolile 500 000 euro suuruse rahalise karistuse.

Kui Tooli kaasus pole praegu veel jõustunud, siis teine näide puudutab niinimetatud teedehoolduse kartellikaasust, kus OÜ Roneco ja AS Teede Tehnokeskus jagasid omavahel eri piirkondades hangetel osalemise. Kui esimese astme kohus mõistis kartelli loomises süüdistatud ametnikud ning ettevõtted õigeks, siis

prokurör Laura Feldmanise kaebuse peale otsustas ringkonnakohus teisiti ja mõistis tänavu kevadel mõlemad ettevõtted süüdi. See otsus on juba jõustunud.

Töö tõenditega erineb

Mailis Repsi allkirja kandva eelnõu seletuskirjas põhjendatakse vajadust nii põhimõt-

telise muudatuse järgi väitega, et teise astme kohus ehk ringkonnakohus ei tunneta tõendeid vahetult. „Esimese astme kohus uurib tõendeid võistlevas menetluses vahetult, jõudes just tõendite vahetu tajumise põhjal siseveendumusele õigeksmõist-

Tunnistajate ütlusi tajutakse ringkonnakohtus vaid protokollide kaudu.

mise põhjendatuse kohta,” seisab eelnõu selgituskirjas. Teise astme kohtu väidetavate kasinate võimaluste kohta tuuakse dokumendis aga näide, et tunnistajate ütlusi tajutakse ringkonnakohtus vaid protokollide kaudu.

„Vahetuse ja süütuse presumptsiooni põhimõtetega on vastuolus, et teise astme kohus hakkab olulisi menetlusrikkumisi tuvastamata tõendeid süüdistatava kahjuks hindama. Õigeksmõistev kohtuotsus tähendab ühtägu seda, et esimese astme kohtul on tekkinud veendumus selle suhtes, et isik on süütu, mis on veel üheks täiendavaks kahtluseks, mille puhul tuleb kohaldada süütuse presumptsiooni printsiipi. Seetõttu on õige piirata õigeksmõistva otsuse suhtes prokuratuuri apellatsioonidõigust ja teise astme kohtu võimalusi ümber hinnata tõendeid ilma hädavajalike menetluslike aluste esinemiseta,” kirjutatakse seletuskirjas. ●

Plaani jõustumise korral oleks Toomas Tool pääsenud ringkonnakohtu süüdimõistvast otsusest.

Foto: Terje Lepp / arhiiv

Prokuratuurile jääks ainsa võimalusena apelleerida kohtu menetlusvigadele.

deid valesti hinnanud. Seega jääks prokuratuurile üksnes võimalus apelleerida kohtu tehtud menetlusvigadele. Sisuliselt tähendaks see, et hoolimata sellest, et Eestis kehtib kolmeastmeline kohtusüsteem, piisaks ainuüksi kõige madalama astme õigeksmõistvast otsusest, et kohtupingist ausal ilmel

Korruptantide püüdmine pea võimatu

Samas eelnõus nähakse ette veel hulgaliselt muudatusi, mis teeksid jõustumisel mitut tüüpi kuritegude uurimise mitme astme võrra keerulisemaks või sisuliselt võimatuks.

Näiteks saaks jälitustegevust kasutada vaid esimese astme kuritegude puhul. See tähendab, et näiteks korruptsioonikuritegudest, mille avastamisel ja tõendamisel on üldjuhul väga suur kaal just jälitustegevusega

kogutud tõenditel, saaks pealtkuulamist või e-kirjade lugemist kasutada vaid altkäemaksu võtmises kahtlustatavate puhul. Ja sedagi mitte iga altkäemaksu puhul, vaid ainult siis, kui altkäemaksu on võetud kas suures ulatuses või korduvalt.

Kõikide ülejäänud korruptsioonikaasuste puhul, nagu kasvõi näiteks altkäemaksu andmine, pistise võtmine või andmine ja mõjuvõimuga kauplemi-

ne, seda tulevikus enam teha ei saaks. Samuti poleks võimalik jälitustegevusega tõendeid koguda ka vägistamiste, lapsporno alaste kuritegude või inimkaubanduse alal.

Jälitustegevust ei oleks saanud praeguse eelnõu tingimuste järgi kasutada ka kummaski kõrval asuvas põhiloo toodud näites. Paraku sai nende puhul just jälitusega suure osa kaalukatest tõenditest.

Elektri hinna tõus heidutab ka ametiasutusi

Kommunaalarved

Rahvusraamatukogu peab elektriarvete maksmiseks leidma raha teiste teenuste arvel.

Dannar Leitmaa
dannar.leitmaa@epl.ee

Uuest aastast avanev elektriturg ei pane eelarvet üle vaatama üksnes kodutarbijaid, vaid seda peavad tegema ka pea kõik riigi- ja omavalitsusasutused. Näiteks kulub rahvusraamatukogu majahiiglasel tänavu kõige vajaliku tarbeks 2,7 GWh elektrienergiat, mis neelab raamatukogu eelarvest 274 000 eurot. Esialgsete arvutuste kohaselt nõuab

hinnatõus eelarvest juurde 54 000 eurot.

Rahvusraamatukogu saatis kultuuriministeeriumile abipalve, kuid ministeeriumi kantsler teatas peagi, et riigieelarvest lisaraha ei saa. „Kui lisarahastust ei tule, siis elektrihinnatõusust tekkiv lisakulu tuleb raamatukogul katta teiste eelarveridade arvelt,” tunnistab raamatukogu avalike suhete osakonna juhataja Annika Koppel. „Milliste täpsemalt ja mida see kaasa toob, on ka veel vara öelda, aga kahjuks tähendaks selline asjade käik raamatukogu põhitegevuste piiramist.”

Suurem osa kultuuriministeeriumi alluvuses olevaid asutusi on liitunud Riigi Kinnis-

Janne Andresoo juhiv rahvusraamatukogu peab leppima elektriarve järsu suurenemisega.

Foto: Marko Mumm / arhiiv

vara AS-i (RKAS) korraldatud elektrihankega ja siiani on rahvusraamatukogu ainus asutus, mis on saatnud ministeeriumile abipalve. „Kultuuriministeeriumi valitsemisalast ostetakse ühiselt elektrit kaheksale sihtasutusele, 33 riigiasutusele, rahvusraamatukogule ja rahvusringhäälingule,” sõnas ministeeriumi pressiesindaja Nele Meikar. „Pakett on kõigile asutustele sama, muust valitsemisalast erineva paketi valis üksnes rahvusringhääling.”

Raamatukogu tegevuskuludest võtab elekter keskmiselt 4,7 protsenti, millest olulise osa nõuavad nüüdisaegsed kliimaseadmed, mis tänavu renoveeriti. „Konditsioneerid on varustatud võimsate elekt-

riliste kuivatitega ning külmaajama võimsus on ligi kolm korda suurem; vanad konditsioneerid töötasid 12 tundi vajaliku võimsusega ning ülejäänud 12 tundi poole võimsusega,” selgitas raamatukogu peadirektor Janne Andresoo ministeeriumile saadetud pöördumises. „Samas on kaasagssed seadmed väiksema elektritarbimisega ning ühtlasi loodame tarbimist vähendada lugemissaalide säästliku valgustussüsteemi kasutuselevõtmisega,” lisas ta.

Esmaspäeval teatas RKAS, et uuel aastal hakatakse 165 asutusele elektrit ostma Eesti Energialt. Nende seas on ka rahvusraamatukogu. ●

Tallinna hankel kvalifitseerus kolm pakkumist

Pealinn ostab elektrit ühe riigihankega 273 linnaasutusele, neljale sihtasutusele ja kolmele äriühingule. „Praegu on pooleli raamlepingute sõlmimine kolme edukaks tunnistatud pakkumuse esitanud pakujaga,” ütles Hele Hannah Noormaa Tallinna linnakantselei hankekeskusest. „Riigihankes küsiti hinnapakumisi kolme elektrienergia ostupaketi kohta: kogu elektritarne fikseeritud hinnaga, kogu elektritarne ostmise kuu keskmise börsihinnaga ja osa elektritarne ostmise fikseeritud hinnaga ja ülejäänud muutuvosa ostmise börsihinnaga.

Rae vald kaotas halduskohtus lasteaiakohta nõudvale lapsevanemale

Lastehoid

Kohtuotsuse järgi on Rae vallas kohustus luua lapsele võimalus käia valla lasteaias.

Urmas Jaagant
urmas.jaagant@epi.ee

Eile kirjutas Eesti Päevaleht, kuidas Jüri Mõis andis lasteaiakoha asjus kohtusse Harku valla. Rae vald on aga pidanud sarnases juhtumis Tallinna halduskohtus juba kaotajaks jääma.

Viimsi vallas elanud Timo Tintse kolis kevadel perega Rae valda. Viimsis käis tema laps eralasteaias, kuid ta sai vallalt arvete tasumiseks kompensatsiooni. Elukohta vahetades registreeriti end Rae valda, laps jäi Rae lasteaedade üldjärjekorda, aga lasteaiakohta sügisel ei saanud. Kuna pere pole vallas aasta jagu elanud, ei kompenseeri Rae vald ka eralasteaias käimist.

„Praegu viime last kaks korda nädalas Viimsisse eralasteaeda, et tal tegevust oleks ja et ta saaks sõpradega mängida. Aga Viimsi seda enam ei kompenseeri, kuna me pole nende vallas kirjas,” tõdes Tintse.

Rae vald ei osanud talle peale ootamise mingit lahen-

Eralasteaias käimine tuleb tavaliselt vanematel kinni maksta.

Foto: Meisi Volt

dust pakkuda. Tintse kirjutas õiguskantsleri büroosse ja rääkis tuttavate juristidega. Kõik soovitasid valla kohtusse anda.

Rae vallavanem Mart Võrklaev sõnas, et vald on tõenäoliselt sunnitud otsuse edasi kaebama, kuigi ta tunnistas, et seoses lasteaiakohtadega on sarnaselt mitme teise omavalitsusega probleeme ka Rae vallas. Rae vald, nagu kõik eilses loos sõna saanud omava-

litsused, toob lasteaiakohtade nappuse põhjenduseks rahapuuduse.

Lasteaiakohata 650 last

„Kohus on seaduse osas jäigal seisukohal ja juriidiliselt ongi kohtul õigus, kuid sellise lahendusega ei saa me nõustuda. Täht-tähtelt seadust lugedes tuleb vallas tõesti lasteaiakoht tagada, aga lasteaiakoht ei ole mingi abstraktne moodustis. Peab olema füüsiline

ruum, kus laps saab olla, ja kõik muu vajalik sinna juurde,” ütles Võrklaev. „Kohus ütleb, et peame seadust täitma, aga ei ole samas selgitanud, kuidas seda teha.”

Kuigi jaanuaris avatakse Lagedil lasteaed ja laiendatakse Peetri lasteaed-põhikooli, ei lahenda need kogu probleemi. Rae vallas, kus on lasteaedades 795 lasteaiakohta, vajaks kohe kohta veel 650 last.

Võrklaev mõõnis, et eralas-

teadades käivate laste osaline toetamine on uute lasteaedade ehitamisest odavam, aga ka eralasteaedu ei jätku kõigile järjekorras olevatele lastele.

Kuigi planeerimiseseadus käsib uute elurajoonide kavandamisel arvestada ka lasteaedade vajalikkusega, nentis Võrklaev, et buumiaegse arendustormi käigus jäi sotsiaalse infrastruktuuri arendamine eluasemete arendamisest maha. ●

Kohus: raha-puudus ei sobi põhjenduseks

Kohus leidis, et Tintsel on täielik õigus vallalt oma lapsele lasteaiakohta nõuda: laps on nelja-aastane, elukoht on Rae vald ning vanemad on lasteaiakoha saamiseks soovi avaldanud.

Vald viitas lasteaiakohtade ebapiisavuse õigustamiseks rahapuudusele. Kohtu arvates on see aga sama, kui keegi õigustaks maksude maksmata jätmist sellega, et tal pole raha või et ta ei saa sel juhul täita teisi kohustusi.

Kui vald leiab, et riik ei anna piisavalt vahendeid kohustuste täitmiseks, peaks omavalitsus selle üle riigiga vaidlema, mitte oma kohustuste täitmisest keelduma, leidis kohus.

Rae vald lisas, et laste vastuvõtmist lasteaedadesse ja järjekordade pidamist reguleerib ka vallavalitsuse määrus. Kohtu arvates ei tähenda see määrus, et seadust võib täita vaid siis, kui on olemas vabu lasteaiakohti ning et kui neid ei ole, ei tohi lapsevanem oma lapsele kohta nõuda.

MILLAL SINA VIIMATI AASTAPREEMIAT SAID?

NÜÜD SEE TULEB, SÕLTUMATA SINU TÖÖTULEMUSTEST!

SKY PLUS JA **TEZ TOUR** TEEVAD VIELE RAADIOKUULAJALE KOOS KAASLASEGA VÄLJA **KÕIK HINNAS** PUHKUSEPAKETI EGIPTEUSES!

LOOSIS OSALEMISEKS SAADA SÕNUM NUMBRILE 1505 MÄRGUSÕNAGA PREEMIA, LISA OMA NIMI JA VANUS. SÕNUMI HIND ON 95 SENTI. LOOSIMISED RAADIOEETRIS ALATES 12. NOVEMBRIST.

WWW.TEZTOUR.EE

WWW.SKYPLUS.FM KUULA SKY PLUSI KA INTERNETIS

KUULA LIVE

Paigatruud viigrid üllatavad pikkade reisidega Soome rannikule

Uuring

Mõned meie viigrid külastavad aeg-ajalt Soome liigikaaslaste koduvesi ja vastupidi.

Ulvar Käärt
ulvar.kaart@epl.ee

Hiljuti lõppenud rahvusvahelise projekti GORWIND raames võitsid hülgeuurijad Eesti vetes jälgimiseadmetega luubi alla ühtekokku kakskümmend viigerhüljest. Ligemalt 300 000 asukoha- ja miljoni sukeldumispunkti analüüsimisel selgus meie viigrite liikumiste kohta nii mõndagi põnevat.

Eesti läbi aegade suurima viigriuuringu tulemusi tutvustanud hülgeuurija Ivar Jüssi rääkis, et kuigi viigrid on võrreldes hallhüljestega äärmiselt elupaigatruud loomad, leidis nüüd kindlamalt kui eales varem kinnitust tõsiasi, et mõned neist võivad hulkumas käia ka meie vetest põhja pool.

Nimelt käis mullu kevadel ja sügisel endale turja külge spetsiaalsed GPS-seadmed saanud viigritest kaks looma uudistamas Soome lahe suudmeala sügavamaid vesi. Hinnanguliselt veidi enam kui sadakonna viigri koduks oleva Turu saarestiku lõunaserva jõudis meie vetest kaks noort isaslooma. „Liikumisandmete järgi uitasid nad seal veidi ringi ning tulid siis peagi meie vetesse tagasi,” kirjeldas Jüssi.

Ühtlasi väärab märkimist, et põhjanaabrite juurest koduveesse tulekuga oli viigritel just

Meie viigrid siin- ja sealpool piiri

Viigrite turjale kinnitatud spetsiaalsete GPS-seadmete kaudu kaardistatud paarikümne viigri liikumisteed näitavad, et kõige rohkem toimetavad nad Väinameres ning Liivi lahes. Soome Turu saarestiku lõunaserva küündivad rännukõverad tekitasid kaardile kaks noort isasviigrit.

kui tuli takus: ühe jutiga 100 kuni 150 kilomeetri läbimine pooleteise või kahe ööpäevaga polnud nende jaoks mingi

„Et Väinamere ja Liivi lahe vahel on nii tihe viigrite liiklus, me varem ei teadnud.”

küsimus. „Eks me aimasime, et mõned viigrid võivad ka põhja pool hulkumas käia, kuid nii täpselt pole see veel kinnitust leidnud,” tähendas Jüssi.

Et mõned n-ö Soome viigrid võivad aeg-ajalt ka meie vesi

külastada, seda näitas põhjanaabrite uuring. Soomlased märgistasid Läänemere põhjasopis Botnia lahes jälgimiseadmetega kaheksa viigrit ja liikumisandmete järgi käis neist kaks emaslooma meie viigritel külas. Üks viiger jõudis Botnia lahest Väinamerre ning jäi mere jäätudes terveks talveks Vormsi lõunaranniku lähisteles pidama. Teine aga jõudis enne mere jääga kaanetumist pörutada läbi Väinamere Liivi lahte, kus ta jäi siis Kihnu põhja poole talvituma.

Jüssi viitas sellele, et nende uurijatele põnevust pakkunud külaskäikudele vaatamata oli GORWIND-i projekti viigriuuringu peamiseks tulemuseks viigrite paigatruudusele kinnituse saamine. Kui kaks looma käisid korraks meilt ära kaugemal kolamas, siis ülejäänud märgistatud viigrid toimetasid vaid Väinameres ning Liivi lahes.

Söögikauss Liivi lahes

Maist septembrini, kui merevesi on soe, toimetasid viigrid Liivi lahes Ruhnu ümbrusesse jäävate sügavama ning jahe-dama veega piirkondades, mis

on kalarohkuse tõttu neile kui omamoodi söögikausid. Liikumisandmed näitasid, et sel perioodil võisid nad Ruhnu ümbruses keha nuumata kuni kaks kuud jutti, et siis mõneks ajaks jälle Väinamerre Hiiumaa laidude vahele hinge tõmbama suunduda. „Seda, et Väinamere ja Liivi lahe vahel on niivõrd tihe viigrite liiklus, me varem ei teadnud,” ütles Jüssi. Kuigi meie lõunanaabrid lätlased väidavad, et neil pole omi hülgeid, vaid Eestist pärit hulgused, näitavad äsjased uuringutulemused hoopis seda, et viigrite tähtsamad toitumisalad jäävad just nende vetesse. ●

Muutuste vastu väga tundlik

Viigerhüljes on väiksem kui hallhüljes. Tegu on arktilise liigiga, kelle levila hõlmab põhjapoolkera merede põhjaosa, Läänemerd ning Saimaa ja Laadoga järve. Läänemeres eelistab ta elada kalda lähedal laidude ja saarte vahel.

Kui Läänemeres elab hinnanguliselt kokku 5000–6000 viigrit, siis Eesti vetes hinnatakse nende arvukust veidi enam kui 1000 loomale. Seejuures on Eesti vetes elav viigriasurkond maailma üks lõunapoolsemaid. Võrreldes hallhüljestega on viigrid inimtegevuse ja kliimamuutustest tuleneva mõju vastu väga tundlikud. Ohustatuse tõttu kuuluvad viigrid kaitstavate liikide teise kategooriasse.

Viigerhüljes toitub peamiselt kaladest, veidi vähem tarvtab ta vähilaadseid ja limuseid.

Ta poegib pärast üheksa- kümnekuulist tiinust veebruaril lõpus või märtsis jää peal olevas lumekoopas või mõnes muus varjatud kohas.

Tavaliselt on viigerhüljel korraga üks poeg. Noor hülgepoeg on kaetud tiheda valge karvaga, mis aitab tal vaenlaste eest varjatuks jääda. Noorukarvastik kaob umbes kuu aja vanuselt ja asendub tumedamaga. Juba paari päeva vanuselt on ta võimeline ujuma, aga seda ainult äärmise vajaduse korral. Poega imetatakse umbes kaks kuud.

Tallinn tõstab algavast aastast spordisaalide ja ujulate teenuste hindu

Raha

Linnavõim tõstab kommunaalculude tõusule viidates sportimise hinda kümme protsenti.

Risto Vesikioja
uudised@epl.ee

Tallinna spordi- ja noorsooameti juhataja Rein Ilves saatis esmaspäeval linna hallatavatele ujulatele ja spordisaalidele käskkirja, mille kohaselt tõstetakse pakutavate sportimisteenuste hindu uuest aastast ligi kümme protsenti.

Hinnatõus puudutab Tallinna spordihalli ning selle filiaale: Lasnamäe kergejõustikuhalli, Nõmme ujulat, Õismäe ujulat, Nõmme tennisikeskust ja Kalevi spordihalli. Nõmme ja Õismäe ujulas

tõusevad piletihinnad näiteks täiskasvanud ujujatele nädala sees kella 16–22 ajal 10 protsenti. Kui varem maksis sellel ajavahemikul pooleteise tunni pilet 6 eurot, siis jaanuarist hakkab see maksma 6,6 eurot. Samuti tõstetakse hindu ka teistel kellaaegadel ujulat külastavatele täiskasvanutele ja lastele. Tõusevad ka sooduspiletite hinnad.

Kalevi spordihallis tõstetakse näiteks korvpalliväljakute üüri ning meeskonnad, kes enne käisid ajavahemikul kl 17–20 platsirendi tunni eest välja 39 eurot, peavad nüüd hakkama maksma 44 eurot tunnis.

Lisaks tõusevad rendihinnad ka teistel kellaaegadel ja kallimaks muutub halli reklaampindade, helitehnika ja muu vara kasutamine.

Lasnamäe kergejõustikuhallis tõusevad samuti kõikide teenuste hinnad kõikidele kasutajatele, välja arvatud solaariumi kasutamine.

Eelarves hinnatõus sees

Lisaks ujumise, kergejõustiku ning pallimängude harrastajatele mõjutab hinnatõus ka tennisuhuvilisi. Nõmme tennisikeskust tõstab näiteks tennisväljaku ühe tunni kasutamise hinda 10 eurot 13 euron. Tõuseb ka enamik tennisikeskuse pakutavate teenuste hindu.

Rein Ilves põhjendab oma seletuskirjas hinnatõusu kommunaalculude suurenemise ja asutuse omatulu teenimise kohustusega. Ilves lisab, et hoolimata hindade korrigeerimisest, tagatakse sporditegevuse toetust saavatele

Ka Nõmme ujulat ootab ees hinnatõus.

Foto: Rauno Volmar

spordiklubidele ja -koolidele soodsamad hinnad võrreldes erasektoriga. Ilvese väitel on hinnamuudatustega arvestatud ka 2013. aasta eelarvet tehes.

Spordirajatiste juhtidel on

õigus esitada hinnatõusu käskkirja peale vaie vastavalt haldusmenetluse seadusele või vaidlustada see Tallinna halduskohtus 30 päeva jooksul arvates käskkirja teatavakstegemisest. ●

Abipolitseinike keelenõudeid ei leevendata

Riigikeel

Riigikogu lükkas eile tagasi Keskerakonna ettepaneku abipolitseinike keelenõute leevendamiseks.

Keskerakonna fraktsioon oli algatanud riigikogu otsuse ettepaneku, et vabariigi valitsus algataks seadusemuudatuse abipolitseinikule kehtestatud keelenõute alandamiseks tasemelt C1 tasemele B1.

Ettepaneku eesmärk oli tagada Ida prefektuuri ülesannete nõuetekohane täitmine ja avalik kord piirkonnas, sest seal on praegu umbes 30 abipolitseiniku puudu. ● ERR

Täna Delfis:
Jälgi USA
presidendivalimiste
blogi otse
sündmuskohalt!

RAISKAMINE

Euroopa kontrollikoda avalikustas eile oma hinnangu EL-i eelarvevahendite kulutamisele 2011. aastal. 129,4 miljardist eurost kulutati vildakalt 3,9 protsenti. **EPL**

PUTIN LASI KAITSEMINISTRI LAHTI

Venemaa president Vladimir Putin vallas kaitseminister Anatoli Serdjukovi ja nimetas tema asemel ametisse Sergei Šoigu (pildil), kes täitis seni Moskva oblasti kubeneri üles-

andeid. Kaitseminister Serdjukov vabastati ametist vajaduse tõttu uurida väiteid temaga seotud petuskeemist kaitseministeeriumi alluvas ettevõttes Oboron-servis. **Delfi**

ESTONIAN AIRI HEA TOIT

The Timesi välistoimetaja Roger Boyes oli Estonian Airi muredest kuuldes lõõneline. „Euroopa parimad lennueined on Eesti probleemide pärast hukule määratud,” arvas ta Twitteris. **EPL**

Foto: Lauri Tankler

Mitt Romney viimane hurraa?

USA valimised. Tund aega enne valimispäeva ametlikku algust astus vabariiklaste presidendikandidaat Romney 10 000 valija väga valju kisa saatel viimast korda oma kampaaniatuuri lavale. Ja kus mujal kui USA kirdeosa New Hampshire'i osariigis, kus tema teekond presidendikandidaadiks ka algas.

Manchesteris linna Verizon Centerisse võis olla kohale tulnud 10 000 inimest, kes said poliitkõnede kõrval nautida ka kantrirokstaari Kid Rocki esinemist.

Kui võrrelda Romney kampaaniaüritust president Barack Obama päev varem Concordi linnas toimunud rahvakogunemisega, siis eriti suurt vahet polnud. Ehk tasub nimetada vaid demograafilist eripära: kogu Mitt Romney 10 000-pealisest publikust suutsime välisajakirjanikega üles leida vaid kolm mustanahalist kuulajat.

Samal ajal kui Romney üritus hakkas lõppema, avati New Hampshire'is juba esimesed valimiskohad. On tavaks saanud, et väike küla Dixville Notch teeb valimispäeval kohe pärast südaööd esimesena otsuse. Tänavu oli esimene kord, kui Dixville Notchi kümme valijat jagasid oma hääled tõepoolest võrdselt: viis Obamale ja viis Romneyele. **Lauri Tankler**

Prantsusmaa koomas majanduse elustamiseks soovitatakse šokki

Kriisiabi

Valitsus tellis riigi vaevusi ja ravi käsitleva raporti, aga on kaheldav, kas meetmeid rakendatakse.

Kaivo Kopli

kaivo.kopli@epl.ee

Prantsusmaa vajab oma majanduse taaskäivitamiseks „konkurentsishokki”, kuulutas raporti eestvedaja, üks prominentsemaid äritegelasi Louis Gallois, kelle meelest on vaja kärpida kümnete miljardite ulatuses tööjõumakse ja muuta tööseadusi.

Veidi lihtsustatult öeldes on raporti üheks põhijärelduseks, et Prantsuse tooted ei ole enam konkurentsivõimelised, sest nad lähevad lihtsalt liialt kalliks maksma nii kõrgete tööjõumaksude kui ka kõrge-

te palkade tõttu. Seega on vaja osa firmade maksukoormust üle kanda tarbijaile – näiteks käibemaksu tõstmise näol – ja leevendada piiranguid töötajate vallandamisel.

Kuid paljud vaatlejad kahtlevad valitsuse valmisolekus radikaalseid reforme läbi viia. „Šokk kutsus esile trauma,” leidis rahandusminister Pierre Moscovici juba eelmisel nädalal. „Me ei saa ühel ajal taastada riigi rahandust ja rakendada konkurentsishokki: muuta ulatuslikult ja kohe töötajate tööjõumaksud (muudeks)

Louis Gallois näitas Prantsusmaa konkurentsivõimet hindavat ja parandada püüdvat raportit. Foto: AFP / Scanpix

maksudeks,” tsiteeris Reuters valitsusallikat.

Prantsuse majandus on juba pikemat aega vajunud stagnatsiooni, viimaste aastate üleilmseid hädad ja Euroopa võlakriis on probleemi vaid süvendanud. Maailma suuruselt viies majandus on alla käinud aastaid, Prantsusmaa SKT osa üleilmse SKT-s on 1990. aasta neljalt protsendilt langenud kahele protsendile. Veel kümnendi eest ulatus Prantsuse eksport 17 protsendini kogu euroala ekspordist, tänavu on see 13 protsenti.

Kui Saksamaa saavutas eelmisel aastal 158 miljardi euro ni ulatunud kaubandusülejäägi, siis Prantsusmaa jäi rekordilise 70 miljardiga miinusesse. Ja kui võrrelda ka tööpuudust, siis on samuti selge, kes naaberriist on paremas seisus: Prantsusmaa tööpuudus on 10,2 ja

KUUM TEEMA

35-tunnine tööädal säilib?

Oma raportis ei puudutanud Gallois üht kuumat teemat ehk 35-tunnist tööädalat, mis kriitikute meelest on üheks Prantsusmaa konkurentsivõime pärssijaks, kuid mida valitsevad sotsialistid, kes kümne aasta eest selle seadustasid, puutumatuks peavad.

Tösi küll, just eelmisel nädalal lipsas peaminister Jean-Marc Ayrault' suust justkui järeleandmine. Vastates väljaande Le Parisien küsimusele, kas ta on valmis naasma 39-tunnise tööädala juurde, ütles Ayrault: „See teema tekitab debatte, aga miks mitte?”

Saksamaal 6,9 protsenti. IMF-i hinnangul ilmutab majanduskasv end sel aastal Prantsusmaal vaid väru, küündides 0,1 protsendini, Saksamaal aga 0,9 protsendini.

Miks just Prantsusmaad Saksamaaga võrrelda? Kasvõi seepärast, et just küsimust, miks on Prantsuse majandus jäänud maha Saksamaast ja mis aitaks vahe tasa teha, pal-kaski valitsus juulis uurima maineka äriiitri, varem kaitsetööstuse ja aeronautika hiiglast EADS-i, Airbusi emafirmat juhtinud Gallois'.

Kevadel ametisse astunud sotsialistist presidendi François Hollande'i esimese eelarvega ettevõtete maksukoormust suurendati, samas kui avaliku sektori kulutusi kärbiti oodatust vähem. Töötajate vallandamise lihtsustamine oleks vaatlejate meelest valitsuse jaoks poliitiline enesetapp ning paistab, et tegutsetakse hoopis teises suunas: valitsuse surve all taganes autotootja Peugeot hiljuti kavast sulgeda tehas ja vallandada töötajad, saades vastutaks valitsuselt laenuatagatiste pikendamise. ●

TALLINNA TRAMMIHANKE VÕITIS HISPAANIA FIRMA CAF

Tallinna Linnatranspordi AS-i riigihanke liinile nr 4 uute tram-mide ostmiseks võitis Hispaania firma Construcciones y Axiliar de Ferrocarriles S.A (CAF). Han-kes osalenud, aga võitjaks mit-

te tulnud Šveitsi ettevõtte Stad-ler Bussnang AG teatas, et nen-de pakkumus on põhjenduste-ta tagasi lükatud ja nad taha-vad selgitust. Hanke maht on 44,25 miljonit eurot, mille eest

soovitakse saada vähemalt 15 uut tramm. Trammid saabuvad 32 kuu jooksul alates lepingu jõustumisest. Optsioonina on Tallinnal võimalik osta veel 15 tramm. **EPL**

TUNNUSTUS

Maalehe ja Eesti põllumajandus-kaubanduskoja korraldatud aas-ta põllumehe konkursi võitis täna-vu Grüne Fee Eesti AS-i tegevjuht Raivo Külasepp Luunja vallast Tartu-maalt. **Maaleht**

Foto: Andres Putting

Eesti prügikuningad tegid riigikogus lobitööd

Lobitöö Tulised prügiveo konkurendid Eesti Keskkonnateenuste juht Argo Luude ja Ragn-Sells juht Agu Remmelg istusid eile riigikogu keskkon-nakomisjonis sõbralikult kül-jal kõrval, nagu pildilt näha.

Nad püüdsid parlamendiliik-meid ja koosolekul osalenud keskkonnaminister Keit Pen-tus-Rosimannust veenda jäät-meseadust muutma. Turuliid-rid soovivad tagasi pöörduda süsteemi juurde, et kohalikud

omavalitsused lõpetaksid veo-konkursside korraldamise ning vedajad sõlmiksid prügivalda-jatega lepingud vabal valikul ja piiramata ajaks. Turuliidri-te mure põhjustas viie Tallinna linnaosa jaoks korraldatud veo-

konkurss, mille võitis palju oda-vama pakkumusega Ida-Viru-maa ettevõtja Nikolai Ossipen-ko. Tallinn lubas võtta eelole-vate konkurssidega kogu prü-giveo lepingumajanduse enda kanda. **Andres Reimer**

Nõukaaegsete asjade äri õitseb internetis

Vanavara

Vana hea plastmassist jonnipunn maksab näiteks USA eBays 135 dollarit.

Tuuli Jõesaar
tuulijoesaar@epL.ee

Mis te arvate, kui palju võiks maksta olümpiamaskott Miša-ga kollane termos, mida köö-gikapi otsast mäletame? Ma ei tea, mida teie pakuks, aga pea-miselt USA turule orienteeritud *vintage*-saidil Etsy müüb üks nutikas Eesti ärimees seda 96 euroga. Aga kui pal-jut võiks maksta samuti nõuka-egne laualamp, selline metal-list jalaga ja sini-valge ümara kupliga? Selle eest küsitakse lausa 140 eurot. USA eBays müüb üks Tallinna mees koku-ku ligi viit tuhandet sovetiaja-ga seotud eset, enamik on mei-le kõigile tuttav ja prahiiks pee-tav nipet-näpet-kraam. Tema poes maksab näiteks vana hea jonnipunn 135 dollarit (105 eurot) ja Muhu riietes väike plastnukk 60 eurot. Nõukaaeg-

se kraami äri ei piirdu üksnes mänguasjadega, kenasti lähe-vad kaubaks ka gaasimaskid (17 eurot), plastmassist poe-võrgud (20 eurot) ja teeservi-ids (alates 60 eurost).

Kidakeelsed ärimed

Eesti Päevaleht püüdis nuti-kate netiärimestega ühen-dust saada, kuid nad osutu-sid ootamatult kidakeelseks: kes ei vastanud päringule üld-se, kes ei soovinud oma ärist rääkida. Ainsa vaprana soos-tus küsimustele vastama Mar-

distab kodus üles seatud väik-ses stuudios kvaliteetselt üles ja paneb välismaa veebisaitide-le müüki. Martin müüb korra-ga kolmel erineval saidil, kuid keskendub peamiselt USA eBays. „Kõige paremad hin-nad,” põhjendab ta lakoonili-selt. Müügis on korraga paar-kolmsada eset.

Netiäri ajab Martin ülikoo-li kõrvalt ning tema sõnut-si lisatöö vajadust selle kõr-valt pole. Kaubale paneb ta hinnad vastavalt nõudlusele ning suurimateks konkuren-tideks, kelle tegevus-el ja hindadel silma peal pidada, peab ta Venemaa samalaad-se kraami müüjaid.

Tallinna taaska-sutuspoe Uuskasu-tuskeskus tegevjuhi Katriin Jüriska sõnul on nõu-kogudeaegne kraam, mida Eestis muidu veel hiljuti pra-hiks peeti, nüüd väga kuum kaup. „Kui tuleb sisse nõuka-egne dress või olümpiarõn-gastega klaasid, siis müüme need kindlasti poole tunniga ära,” ütles Jüriska.

Uuskasutuskeskus, kus on saa-da ohttralt retrokraami väga mõistlike hindadega, on all-i-kaks eelmainitud netiärimees-tele, kes panevad odavalt koku-ku ostetud esemed netis mitu korda kallimalt müüki.

Lisaks kokkuostjatele on Uuskasutuskeskus juba tun-tud koht Soome turistide seas.

Võrreldes netiärimestega on Uuskasutuskeskuse hin-nad väga madalad. „Müüme neid mänguasju näiteks Hii-na mänguasjadega võrreldes küll veidi kallimalt. Kui Hii-na mänguasi maksab 60 senti, siis nõukogudeaegne maksab ühe euro. Aga üldiselt püüame hoida hinnad madalad,” rää-kis Jüriska.

Seetõttu kasutavadki neti-ärimed Uuskasutuskes-kust oma varustusbaasina. „Meil käib väga palju kokku-ostjaid: kes ostab raamatuid, kes nõusid. Käiakse just meie soodsate hindade pärast, kuna meil on mugav osta ja eda-si müüa,” tunnistas Katriin Jüriska. Sellegipoolest lubab ta hindu mitte sama jaburate kõrgusteni tõsta. ●

Elektrituru avamise kampaaniaks kulub 300 000 eurot

Elekter

Tarbijakaitseameti hinnangul pole korrali-kult selgitatud, kuidas pakettides hind kujuneb.

Riina Kallas
majandus@epL.ee

Majandus- ja kommunikat-siooniministeeriumi avalike suhete nõunik Rasmus Ruuda ütles eile pressikonverentsil, et täpsemad arvud lüüakse koku-ku uue aasta algul, kuid ava-tud elektrituru teavituskam-paania maksumus jääb umbes 300 000 euro kanti.

Teavituskampaania hõlmab tele- ja raadioklippe, veebi rek-laamiribasid, tänavareklaa-mi, ajalehtede eriväljaandeid ja otseposti. Aktiivne kam-paania vältab detsembri tei-se nädalani.

Sellest, et elektriturg 1. jaanuarist 2013 avatakse, on kuul-nud 92% eestimaalasi. Võrrel-des aasta algusega on elanike teadlikkus 28 protsendipunk-ti suurenenud, selgus uuringu-firma TNS Emor seireuurin-gust. Uuringu järgi on elekt-rituru avanemisest kuulnud 100% kõrgharidusega inime-si. Alla 80% teavad turu ava-nemisest vaid 15–24-aastased ning õpilased ja üliõpilased, kel enamasti pole vaja elekt-rimüüja valikuga seotud otsu-seid langetada.

Tarbijakaitseameti hinnangul aga ei ole tarbijatele hästi selgitatud, millest koosnevad avatud turu elektripakettide

Andres Sooniste Foto: Taavi Arus

hinnad ja nende komponen-did ning kuidas need tekivad. Tarbijakaitseameti juhi And-res Sooniste sõnutsi ei saa pal-jud inimesed näiteks aru, kui-das tekib börsihind.

Arusaamatud tingimused

Sooniste ütles, et amet on ana-lüüsinud nelja elektrimüüja – Eesti Energia, 220 Energia, Elektrum Eesti, Imatra Elek-ter – lepingute müüki ja nen-de põhjal võib öelda, et peale hinna kujunemise võivad kes-kmise tarbija jaoks arusaama-tuks jääda lepingutingimused. Mõne elektrimüüja puhul on probleeme isegi lepingutingi-muste leitavusega.

Ebaselged on lepingu muutmise ja lõpetamise tin-gimused. Inimesi ei teavitata, mis siis juhtub, kui leping hak-kab lõppema.

Lepingu automaatse pike-nemise puhul on tarbijakaitse-ameti seisukoht, et kahe–kol-me aasta pikkuste lepingute puhul ei ole mõistlik rakenda-da automaatselt sama pikaaeg-set lepingut. Samuti võiksid väiksemad olla elektrimüüja-te määratud viivisemäärad. ●

Päästeamet kuulutab välja PROJEKTIKONKURSI

“Õnnetuste ennetamine 2013” mittetulundusühendustele

Projektkonkursi eesmärgiks on kaasata kodanikeühendusi elanikkonna ohuteadlikkuse suurendamiseks, et kujundada inimestes õnnetusi ennetavaid hoiakuid ja käitumist.

Päästeamet toetab kodanike initsiatiivil tekkinud uuenduslikke ideid tule- ja veeõnnetuste ennetamiseks ning nende raskete taga-järgede ärahoidmiseks.

Konkursil osalemiseks tuleb taotlus koos lisadega saata **10. detsembriks 2012** Päästeametisse e-posti aadressil: rescue@rescue.ee

Lisainformatsiooni konkursi kohta leiab Päästeameti koduleheküljelt www.rescue.ee/projektkonkurss

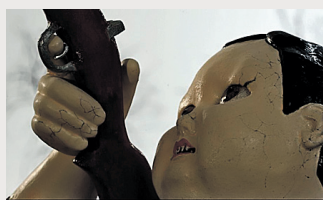
UNGARI

Eile algas Budapestis inimõiguste teemaline dokfilmifestival „Verzió”, kus filmiga „Auk nr 8” osaleb Marianna Kaat. Ta on ka üks dokumentaalfilmide töötoa juhendajaid. **EPL**

EKA MAGISTRANT SAI PREEMIA

Eesti kunstiakadeemia magistrandi Anu-Laura Tuttelbergi nukufilm „Kärbeste veski” pärjati Leipzigi dokumentaal- ja animafilmide festivalil žürii eriauhinnaga. 2011. aastal valminud film

on kokku saanud kümme auhinda ja äramärkimist, sh Gruusia animafilmide festivali „Tofuzi” peaauhinna ja Poola „Semafoori” filmifestivali parima debüüdi auhinna. **EPL**

MUSTADE KLEITIDE NÄITUS

Täna kell 17 avab Eesti moekunstnike ühendus Hobusepea galeriis näituse „Must kleit vabal teemal”. Osalevad Kalle Aasamäe, Katre Arula, Ketlin Bachmann-Pöldroos, Dia-

na Denissova, Anu Hint, Xenia Joost, Aldo Järvsoo, Monika Kisand, Anne Metsis, Tiia Orgna, Juta Piirlaid, Thea Pilvet, Marija Posa ja Küllike Tuvikene. Linastub Mari A. Velleranna film. **EPL**

Sinine: eesmärk on anda parim

Intervjuu

Mart Niineste
muusikatoimetaja

Von Krahli esitleb hom-me albumit tumepopi-artist Sinine. Nad panid hiljuti Saksamaa edetabelis Muse'ist mööda.

●● Kui teadlikult lähenesid ülesandele teha „see raske teine album”?

Lähenesin igale loole eraldi ja erinevalt. Mulle on tõesti võõras see raske teise albumi mõiste, sest mul ei ole inspiratsioon kuhugi kadunud. Ja miks peakski teine album tulema raskemalt kui esimene, neljas või viies? Kui mul oleks hirmus raske muusikat teha, siis ma ju lihtsalt ei teeks seda või ootaks paremaid aegu. See ei tähenda, et ma ei oleks selle albumiga palju vaeva näinud. Kuid kokkuvõttes sündis see plaat natuke lihtsamini kui eelmine, sest olin arranžeerides ja lauldes mitmes asjas juba kogenum. Mitmed lugude algideed olid mul olemas enne eelmise albumi lõpetamist ja kokkuvõttes sai plaadile suur osa minu viimase kümne aasta tugevamatest lauludest. Iga minu lugu on olenemata selle kõlapildist olemuselt üks lihtne aus laul, mis ootab oma aega, et õiges vormis plaadile jõuda. Ei ole

tähtis, kas lugu ilmub esimese või kuuenda plaadi peal, tähtis on, et ta ilmub ja jõuab sobiva albumi peale.

●● Kõrvutades debüüdiga on „Dreams Come True” märksa rahulikum, ütleks, et isegi helgem ja eklektilisem. Mis mõjutas su maitset ja laulude kirjutamist nende kolme aasta jooksul?

Nii ja naa. „Butterflies” oli rohkem sissepoole vaatav ja enesekeskne, konfliktsem, samas kõlaliselt ehk rahulikum. „Dreams Come True” on pigem väljapoole suunatud energiaga, sõnades peegeldub kahtlemata enam helgust ja tasakaalu, sest see on ka suund, kuhu olen inimesena liikunud. Aga muusikaliselt on jõulisi rütme jällegi rohkem kui esimesel albumil. Pärast albumit „Butterflies” teadsin, et tahan uuel plaadil ka rütmipillidele rohkem rõhku panna, ja kokkuvõttes saigi suur osa uuest plaadist justkui elektrooniline rokk. Samas säilitasin fookuse meloodiate ja atmo-

Mitmed lugude algideed olid olemas juba enne eelmise albumi lõpetamist.

sfääri juures. Laulude ja nende kirjutamise osas ei ole minus midagi vahepeal muutunud, aga produktsiooni osas mängisin rohkem elektrooniliste

Mauno Meesit koos singli „Sel teel” laulja Sandra Nurmsaluga

Foto: Riina Varol

kõlade ja popile omase täiusliku minimalismi otsimisega. ●● Esikoht Deutsche Alternative Charts Top 10-s ja kümnepunktisarvustused Euroopast. Kui kõvad sõnad need õigupoolest on?

Esikoht selles edetabelis on tõesti väga suur au ja sinna ei ole minu teada pääsenud ükski vähetuntud bänd. Äkki ei olegi Sinine enam nii vähetuntud või on see märk millegi suurema algusest. Igatahes on näha, et järgmisel aastal peab Saksamaal tegusid tegema, et

pakkuda inimestele seda, mis neile juba ilmselgelt meeldib.

Siiani on ka arvustused olnud päris positiivsed või lausa ülistavad. Aga eks arvustusi võib olla mitmesuguseid. Lõpuks on kõik kuulajad ju lihtsalt inimesed oma isikliku maitsega.

●● Albumile eelnes singel Sandra Nurmsaluga, lisaks teeb albumil kaasa Anneliis Kits. Tundub, et taotled oma muusikale laiemat kõlapinda ka Eestis, kus kommertsraadiod pole uuele muusikale just väga avatud. Kas eesmärk – kui see on ikka eesmärk – pühitseb abinõu ja kui kõva argument on siinkohal rajatagune edu?

Sandraga loo üle on mul lihtsalt hea meel – oleme saanud koos midagi erilist teha ja minu jaoks on põnev kogemus, et suutsin enda mõtteid ka emakeeles väljendada. Loomulikult on mul väga hea meel, et lugu on paljude inimesteni jõudnud. Põnev on olnud jälgida, kuidas üks alternatiivi ja popi piiril olev lugu on popkanalites käima läinud. Aga see ei ole siiski loo taga peituv mõte ei minu ega Sandra jaoks.

Anneliis Kitsega lugu on aga ingliskeelne ja tema lauluhääle tegi minu jaoks just põnevaks see, et ta ei kõla eestipäraselt. ●

Sinine

Debüütalbum „Butterflies” ilmus sügisel 2009. Albumi „Dreams Come True” esitluskontsert toimub 8. novembril kell 20.30 Von Krahliis.

Lübecki filmifestivali mõnus nädal

Film

Kuigi 31. oktoobrist 4. novembrini toimunud Lübecki festival on Skandinaavia maade filmitegijate seas väga armastatud, polnud taani filmilooja Thomas Vinterberg seni kordagi Lübeckisse sattunud. Seekord oli aga põhjust. Lisaks peaaühinnale (mis läks jagamisele rootslanna Gabriela Pichleri filmiga „Söö, maga,

sure”) tuli tal filmi „Jaht” eest vastu võtta ka publiku- ja Baltimaade filmiauhind. Film, mille peaosas mängib Mads Mikkelsen alusetult seksuaalses väärkohtlemises süüdistatud lasteaiakasvatajat, jõuab varsti ka PÖFF-i vaatajateni.

Vinterberg ütles Eesti Päevalehele, et kolm preemiat oli talle väga suur üllatus. „Olen oma elus palju asju teinud, olnud nii alandatud kui

pühitsetud, aga kolm auhinda korraga ühe õhtu jooksul juhtus esimest korda,” lausus režissöör. „Meil on Taanis väga head näitlejad ja tundub, et tegime loo, mis ei liiguta ainult taani vaatajaid, vaid ka inimesi väljaspool Taanit. Ilmselt on lugu universaalsem, kui ma alguses arvasin.”

Festival oli ka eesti filmile eriline. Lisaks üldprogrammi valitud filmidele linastus ees-

ti filmi 100. aastapäeva puhul ka retrospektiiv eesti filmiklassikast.

Saadeti kõik filmid

Valiku tegemiseks saatis Eesti filmi sihtasutus festivalile kõik aasta jooksul Eestis linastunud filmid. „Nad teevad väga head tööd,” kinnitas festivali kunstiline juht Linde Fröhlich. Fröhlich tõstis eriti esile Ilmar Raagi teost „Eestlanna Parii-

sis”, mille paar seanssi olid välja müüdnud. „See, kuidas Laike Mägi mängis samal tasemel Jeanne Moreaugale, oli erakordne, ja Ilmar Raag, kellelt meie festivalil linastus mõni aasta tagasi „Klass”, on hea režissöör.” Ka dokumentaalfilmiga „Tööpealkiri: Imelaps” Eestit esindanud režissöör Mariana Kaat lausus pärast linastust, et vaatajad reageerisid väga hästi.

„Lübeckis on alati väga mõnus nädal, sest saan ülevaate uuemast Skandinaavia kinost, kuid kõrvalt teha ka

eesti filmidele promo,” sõnas EFSA välissuhete juht Tris-tan Priimägi. „On väga vajalik teha eesti filmid märgatavaks festivalil, kuhu kuulume täieõigusliku Põhjamaana, mistõttu ka välispoliitiliselt on oluline toetada meie siinolemist.”

Pea täissaali ja palju küsimusi kogus Eesti ja Šveitsi koostöös sündinud „Regilaul” Šveitsi režissöör Ulrike Kochilt. Vaatajad uurisid näiteks võimalusi külastada Eestis folgifestivale ja tundsid huvi filmis nähtud kotkakaamera vastu. ● Kristiina Vaarik, Lübeck

Kui kogu maja elektri ostab ühistu, tuleb tal jännata võlglastega

Elekter

Teenuse osutajad eelistavad sõlmida lepingu ühistuga, kuid ühistule tähendab see lisatööd.

Signe Kalberg
signe.kalberg@epl.ee

Elektrit tarbides jagunevad korteriühistud kolme rühma. Esiteks need, kus ühistu ostab maja üdelektri, iga korteriomanik aga on iseseisev elektritarbija, kes on elektritarbijaga ise lepingu sõlminud.

Teise rühma ühistu on kogu majas tarbitava elektrienergia ostja, kes vahendab seda omakorda korteriomanikele. Kolmandasse rühma kuuluvad ühistud, mis on kogu maja tarbitava elektrienergia ostjad ja elamut köetakse elektriga.

Kui esimesse rühma kuuluvatel ühistutel pole muud muret kui tasuda üdelektriarveid, siis ülejäänud ühistutel võib tekkida raskusi. Nimelt leidub alati korteriomanikke, kes kas majandusraskuste tõttu või ka lihtsalt jultumusest jätavad elektri eest tasumata. Ikka põhimõttel: las ühistu maksab, küll ma maksan siis,

kui muudest ostudest raha üle jääb. Kuna ühistu tasub elektri eest korralikult, siis pole ka võlgnikul hirmu, et ta tasumise viivitades elektrita jääks. Selline olukord tekib siis, kui ühistu pole sätestanud elektri eest tasumise korda ega sanktsioone võlgnike korralekutsumiseks.

Teenuse osutaja ehk kõnealusel juhul elektri müüja või vahendaja eelistab mõistagi arveldada ühe ostjaga ehk ühistuga, selle asemel et teha seda iga korteriomanikuga eraldi. Nüüd on korteriühistutele pakutud võimalust minna enne elektrituru avanemist üle ühise elekt-

elektrinäidud ja raamatupidaja esitab neile arve. Üdelektrikulud kannab ühistu. Elektrimüüja on rahul, sest tema saab oma teenuse eest tasu kätte ega pea tegelema võlglastega. See tänamatu töö jääb ühistu õlule, elektriarvestite näitude kontrolli samuti.

Ühistud pole nõus

Veel mõne aasta eest oli Kaie Altmets Koigis ja Pärnuses kokku seitsme ühistu juht. Koigis ja Pärnuses on 8-, 12- ja 18-korterilised majad. Seega on ka ühistud väikesed ja juba ühe-kahe võlgniku olemasolu mõjutab ühistu rahaseisu.

„Meil maksavad elektri eest kõik kliendid ehk korteriomanikud (üürnikud) ise, ühistud maksavad ainult üldkasutatava (koridori, keldri ja õue valgustus) elektri

eest. Minule kui ühistu juhile ei ole pakutud sellist varianti, et ühistu maksaks terve elamu elektri eest, kuid ma poleks ka nõus sellist pakku mist vastu võtma,” ütleb Altmets. Ta eelistab seda, et iga korteriomanik arveldaks elekt-

Elektri müüja või vahendaja eelistab mõistagi arveldada ühe ostjaga ehk ühistuga.

riostu lepingule, mis tähendab, et iga kuu saab ühistu elamus kulutatud elektri eest arve. Seal on koos nii üldine elektri- kui ka korterite elektrikulu. Elanikud on kohustatud teatama ühistu raamatupidajale kindlaks kuupäevaks

Ühistu juht Tiit Varik on arvamisel, et iga korteriomanik peaks ise elektrimüüjaga lepingu sõlmima ja

rimüüjaga ise, sest küttearvete puhul on ta juba näinud, et kui paar-kolm omanikku-üürnikku ei täida korralikult maksekohustusi, jääda võlg ja ühistu lülitatakse küttest välja.

Ka Tallinnas Järveotsa tee 5 asuva 72 korteriga maja ühistu juht Tiit Varik on arvamisel, et iga korteriomanik peaks ise

elektrimüüjaga lepingu sõlmima ja tasuma kulutatud elektri eest ilma ühistu vahendusega. „Õnneks on meie majja juba ligi kümme aastat tagasi paigaldatud näitude kauglugemist võimaldavad voolumõõdjad ja see on välistanud ka valeandmete edastamise. Ma ei kujutaks ette, et ühis-

tu maksaks ka korterite elektri eest. Kes jõuaks kontrollida elektrinäitusid ning võidelda võlgnikega?” küsib Varik. Ta tunnustab, et enne elektrituru avanemist on elektrimüüja valimisega parasjagu segadust. Eriti muretses ühistu juht vanurite pärast. „Elektrimüüjad eeldavad, et kõik kliendid

EPICENTER

MÕTLED KINNISVARA OSTMISELE VÕI MÜÜMISELE?

Võta meiega ühendust, aitame Sinu unistuse teoks teha.

REGIONAALSE KINNISVARATURU KESKPUNKT

EPICENTER KINNISVARA OÜ
Vilmsi 44/Poska 4 Tallinn 10126 +372 6 071 071
info@epicenter.ee www.epicenter.ee

tasuma kulutatud elektri eest ilma ühistu vahendusest.

Foto: Tiit Blaas

kasutavad arvutit, kuid vana inimene tahab nendega ise ja otse suhelda ning kohale minna. Kuid praegu pole mõnel elektrimüüjal isegi kontori aadressi teada antud,” nendib ta.

Ühine elektrioost

Et korteriomani kel ja ühistu- tel oleks veidi kergem, on nei-

le otsustanud appi tulla Eesti korteriühistute liit (EKÜL), kes kavandab korteriühistutele ühist elektrioostu. „Elektri ühisostu puhul ei võta ühistu üle liikmete elektrimüügi lepinguid. Me soovime ühistutele parimat elektrihinda, soodsat nn suurkliendi hinda, mis laieneks aga ka liikmete-

ÜHESKOOS

Liit kavandab ühistutele elektri ühisostu

- Eesti korteriühistute liit (EKÜL) kavandab ühistute huve silmas pidades elektri ühisostu.
- Tarbija jaoks on see võimalus osta elektrit hea hinnaga, kuid ühisostuga saavutatav hind pole ühegi tarbija jaoks kohustuslik.
- Elektrienergia tarbivad korterid esitavad korteriühistute kaudu Eesti korteriühistute liidule oma võrgulepingu numbri, tarbimiskoha aadressi ja mõõtmispunkti ID (kui on teada).
- Tuleb esitada 2011. aasta elektrienergia tarbimisandmed nii kuude kui ka öise ja päevase tarbimise lõikes.
- 2011. aasta tarbimisandmetele järgi saavad nii ühisostu tegija kui ka elektrienergia müüjad teada tarbimise iseloomu ning koondavad need andmed ühisesse tabelisse.
- 2011. aasta tarbimisandmed saab elektrimüüjalt, tema interneti kodulehe kaudu või esitatud arvetelt (tarbitud kilovatt/tunnid (kWh)). ID-kaardiga saab Eesti Energia kodulehelt and-

med kätte, kui valida menüüd: „Elekter”, „Tarbimisajalugu” ja „Tarbimisteatis”.

- Oma tarbimisandmed saab korteriühistu kanda EKÜL-i interneti kodulehelt www.ekyl.ee võetud tabelisse ja saata selle e-kirjaga EKÜL-i meiliaadressile elektrioost@ekyl.ee.
- Tarbimisandmeid saab täita ka käsitsi Eesti korteriühistute liidu büroodes üle Eesti.
- Elektri ühisostu tulemusena selgitatakse välja pädevad elektrimüüjad ja nende kõigiga sõlmatakse raamleping.
- Elektrilepingu on ühistu, korter ja elektrimüüja (ühisostu võõtja) kohustatud sõlmima raamlepingu tingimustel.
- Ühisostu ajakava järgi peaksid korteriühistud ühisostus osalemiseks saatma oma korterite tarbimisandmed 10. novembrini 2012 aadressil elektrioost@ekyl.ee või Sakala 23a, 10141, Tallinn.
- Korteriühistute liitu kuulub üle 1400 ühistu.

Allikas: EKÜL

le,” selgitab liidu juhatuse liige Urmas Mardi. „Kui ühistu ei vahenda elektrit oma liikmetele praegu, siis ei pea ta seda tegema ka ühisostu tagajärjel.” Samuti ei ole ühisostus osalemiseks vajaliku näitade tabeli täitnud ühistu kohustatud elektrioostu lepingut sõlmima.

Mardi avaldab lootust, et ühisostuga saavutab liit parima hinna, ja siis on mõistlik leping sõlmida.

Ühisostust osa võtta soovivad ühistud, kes pole veel EKÜL-i liikmed, võiksid tulevikus liiduga liituda. „Mida rohkem on liikmeid, seda tugevamad me koos oleme.”

Pealinna tehingute arv ja hind on suurenenud

OST-MÜÜK

Tallinna korterite kinnisvaratehingute arv kasvas oktoobris mullu sama ajaga võrreldes 22 ning kogumaksumus 17,5 protsenti, vahendab City 24 Eesti ühe suurema kinnisvarafirma 1Partner Maa-ameti tehingu- ja hinnaülevaadet. 1Partner Kinnisvara tegevdiri- rektori Martin Vahteri sõnul on turg üldiselt rahulik, kuid inimestel on julgust ja võimalusi endale kodu soetada või sobivama vastu vahetada.

Tema sõnul on nõudlust ka pindade vastu, mis sobivad kohvikuteks – neid on viimase aastaga avatud Tallinnas kümneid. Oktoobris tehti Tallinnas kinnisvaraga kokku 926 ostu-müügitehingut, mis on samal tasemel kui septembris. Aastaga- gusega võrreldes oli tehingute arv tänava 15 ning kogumaksumus 24 protsenti kõrgem. Kortertega tehti oktoobris 659 tehingut, mis on kaks protsenti enam kui septembris.

Keskmine korteri ruutmeeter maksis oktoobris Tallinnas 1102 eurot. Kalleim korter müüdi 296 000 ja odavaim 2956 euro eest. Eluhoonetega hoonestatud kinnistuid müüdi Tallinnas oktoobris 32, mis on kolme võrra vähem kui eelmisel kuul. **• Kadri Paas**

17 Eesti linnas käis tehingute arv tõusuteed

OST-MÜÜK

Pindi Kinnisvara andmetel tehti Eesti 17 suuremas linnas oktoobris 1094 kinnisvaratehingut. Mullu oktoobris sooritati neis linnades 824 tehingut.

Suuruselt teises linnas Tartus tehti oktoobris 117 tehingut, mis on vähem kui septembris, mil sõlmiti 132 ostu-müüki.

Üliõpilaslinnale kohaselt on huvi üürikorterite vastu, mille nõudlus suvega võrreldes on küll langenud. Üürikorterite pakkumine on tagasihoidlik.

Keskmiist palka teeniv tal- linlane saab palga baasil arvu- tatud laenuvõime järgi soetada endale Tallinna keskmist elamispinda maksimaalselt 78 ruutmeetrit, tartlaste ja pär- nakate ostuvõimekus on vas- tavalt 76 ja 84 ruutmeetrit.

Buumi tipul 2007. aasta alguses piirdus ostuvõimekus suuremates linnades ca 30 ruutmeetriga, 2009. aastal oli aga suuremate linnade ostu- jõud üle 90 ruutmeetrit.

Toodud analüüsis on Pin- di arvesse võtnud piirkonda- de keskmisi palkasid, piir- konna keskmise elamispinna ruutmeetrihinna ning analüü- sitaval perioodil kehtinud pan- kade poolseid finantseerimis- tingimusi. **• EPL**

Suurim valik uusi pakkumisi!

Vaata kõiki: www.pindi.ee/projektid

UUED KODUD

KORTERELAMU HAABERSTIS, VABAÕHUMUUSEUMI TEE 65

2 - 5 toalised korterid, üp 68,4 - 130,4 m². Asub Merirahu elurajoonis. Kõikidel korteritel on terrassid või rõdud. Pani- paigad on nii korterites kui ka maa-alusel parkimiskorraldusel. **Hinnad alates 131 328 €.**

Tiit Kaart, 5645 0932

KORTERID PEETRI ALEVIKUS VÄGEVA TEEL

Majas on 19 korterit, neist enamik on 3- ja 4-toalised suurusega 76,6 - 122,3 m². Uus kolmekordne kortermaja ehitatakse Peetri aleviku elurajooni keskele pargi kõrval.

Hinnad alates 103 000 €.

Triin Sild, 562 371 46
Neeme Liiva, 527 2623

TURVALINE KODU PELGURANNAS

1 - 4 toalised korterid, üp 37,8 - 79,7 m². Vihuri 4 kortermaja eeliseks on välja kujunenud elukeskkond ning turvalisust lisab õueala hõlmav videovalve. Stroomi liivarand jalutustekonna kaugusel. **Hinnad alates 67 800 €.**

Marge Sinimets, 511 9390
Tatjana Shevtshenko, 515 2005

KARULAUGU TEE 9 KORTERELAMU VIIMSIS

2 - 4 toalised korterid, üp 48,1 - 128,1 m². Kõikide korterite juurde kuulub panipaik soklikorraldusel ning parkimiskoht sule- tud sisehoovis. Enamikel korteritel on klaasitud rõdu, viimase korruse korteritel terrass. **Hinnad alates 69 500 €.**

Eha Ermo, 518 6440
Ivar Sinilaid, 506 7774

ÄRIPINNAD

BÜROOPINNAD PETERBURI TEE 90F

Üürile anda erinevad büroopinnad II-IV korrusel suurustes 123 - 409,7 m². Ruume on võimalik ühendada suuremateks büroopindadeks. Hoones on toitlustus. Üürihinna lisandub tasu kommunaalteenuste eest. **Hind 2.65 €/m² kuu (+ KM)**
Rein Ruusmann, 513 4582

BÜROOPIND KADAKA TEEL

Üürile anda Kadaka tee 48 büroopind 158,3 m². Kliendip- arkimine maja ees, oma töötajate parkimine maja hoovis. Soodne gaasiküte. Pearuumis/vastuvõturuumis kõrge lagi. **Hind 949.80 €/kuu (+ KM)**
Eduard Sorokin, 56 222 256

BÜROOPINNAD TÖÖSTUSE 28A JA 500 45A

Müüa kaks kõrvuti asuvat hoonestatud kinnistut Põhja-Tallinnas Tööstuse 28A ja 500 45A. Kinnistud müüakse koos. Üp 1010,5 m², signalisatsioon, videovalve. **Hind 890 000 EUR**
Hannes Käbi, 511 7370

TEGUTSEVA LASTEHOIU RUUMID

Müüa tegutseva lastehoiu ruumid 2007 aastal valminud kol- mekorruselises hoones. Eraldi sissepääsuga korteriomandi pind on 151,3 m². Korteriomandi juurde kuulub kasutuskorra alusel 605 m² kõrvalkinnistust. **Hind 160 000 EUR**
Antti Undrits, 520 6055

Madis Kallase ettepanekud

1. Luua EOK presidendi nõukogad, et parandada presidendi informeeritust ja otsustele eelnevat analüüsi järgmistes valdkondades: meedia, turundus, koostöö erasektoriga, koostöö riigi ja avaliku sektoriga ja rahvusvaheline koostöö. Igas nõukojas on EOK presidendi valikul kaks-kolm liiget, kelle tööd ei tasustata.

ma võimalikult paljude spordialaliitude ja piirkondade tegevust ning võistlusi. Igas aastal peaks jõudma igast maakonnast telekraanile vähemalt neli-viis olulisemat spordisündmust ja vähemalt üks iga EOK liikmesorganisatsiooni üritus.

7. Sportlased peaksid saama EOK-lt ja kultuuriministeriumilt toetust mahus, millest on senisest suuremat kasu treeningute korraldamisele ja võistlustulemustele. Põhiküsimus on, kas toetada võimalikult paljusid sportlasi minimaalselt või senisest vähem sportlasi suurema summaga.

Täisprogramm:
www.madiskallas.ee

KES TA ON?

Madis Kallas

Sündinud 22. aprillil 1981

Haridus:

lõpetas 2004. aastal Tallinna pedagoogikaliikooli kehakultuuriteaduskonna.

Sportlastee:

kümnevõistleja, 2006. aastal osales EM-il, kus sai 16. koha; 2005. aasta universiaadi neljas koht; kümnevõistle isiklik rekord 7972 punkti.

2011. AASTAST

Saare maavalitsuse spordinõunik, tegutsenud ETV abikommentaatorina.

Madis Kallase ja Neinar Seli sarnased ideed ja mõtted

1. Treenerite olukorra parandamine

Kallas: kõigis maakondades peaks olema 2014. aasta lõpuks moodustatud vähemalt üks noorte spordimeisterlikkuse treeningugrupp, mille treeneri töötaasu on võrdsustatud pedagoog-metoodiku töötaasuga. 2016. aastaks on igas maakonnas neli treeningugruppi koos treenerite palgafondiga, millesse panustavad riik, kohalikud omavalitsused ja sponsorite kaudu EOK. Iga maakonna spordimeisterlikkuse treeningugruppide treenerite palgafondi panustavad kohalikud suurettevõtted ja/või ettevõtete liidud ning sponsortulu suurenemise arvel ka EOK. EOK otsib aktiivselt piirkondlikke sponsoreid, kelle jaoks on oluline nii olümpialiikumine kui ka maakonna areng ning terved ja sportlikud noored.

Seli: koostöös ministeeriumide, kohalike omavalitsuste, EOK sponsorite ja maakondlike spordiliitudega laiendada maakondades spordimeisterlikkuse treeningugruppide projekti, et tagada õpetaja-metoodiku palgatase vähemalt 50 treenerile. Samuti treenerite kutsesüsteemi arendamine ja elukestva õppe edendamine. Koostöös kohalike omavalitsustega spordikoolides ja spordiklubides töötavate IV ja V kutsetaseme treenerite töötaasu võrdsustamine õpetaja-metoodiku töötaasuga.

2. Täitevkomitee rolli suurendamine

Kallas: igal täitevkomitee liikmel on oma vastutusvaldkond:

treenerid, sportlased, taliolümpiamängude alad, suveolümpiamängude alad, mitteolümpiaalad, pallimängud, finantsid ja turundus, haridus ja noortesport, spordiüritused ja vabatahtlikud, koostöö erasektoriga, regionaalsport, koostöö riigi ja avaliku sektoriga, rahvusvaheline koostöö ning eetika ja väärtused spordis.

Seli: EOK täitevkomitee rolli peab EOK juhtimises suurendama.

3. Mitteilümpiaalade toetamine

Kallas: mitteilümpiaalade jaoks tuleb välja töötada selge ja arusaadav toetuste süsteem, milles on kindlaks määratud tiitlivõistlustel võidetud medallite eest makstavate preemiade suurus, alaliitude rahastamine ja tippsportlaste toetamine.

Seli: olümpiaettevalmistuse rahastamisega mitte seotud spordialadele toetusfondi loomine.

4. Tugevad spordiklubid

Kallas: tekitada tugevad, vähemalt saja liikmega klubid, mis ei ole ainult ühe spordiala kesksed, vaid ühendavad mitut ala.

Seli: spordiklubidele kvaliteedimärgi süsteemi ja vastavate stiimulite loomine.

5. Audentese reformimine

Kallas: spordigümnaasiumis peavad õppima vaid talendikamad noorsportlased ja avatud on vaid need erialad, kuhu suudetakse kaasata piisaval hulgal selle spordiala parimaid. Ala, mille puhul ei

ole õppida soovijate arv või sportlik tase piisav, asendatakse mõne muu spordialaga või suunatakse treeneri palgafond piirkonda, kus on spordiklassis õppijate kaudu tagatud vajalikud tingimused ja piisav treeningukoormus.

Seli: Audentese spordikooli komplekteerimise uute põhimõtete väljatöötamine ja maakonnakeskustes filiaalide loomine.

Mitteilümpiaalade jaoks tuleb välja töötada selge ja arusaadav toetuste süsteem.

6. Spordiklassid

Kallas: Eesti kõigi suuremate keskuste gümnaasiumides avatakse spordiklassid, mille õpilased saavad trennida tavaõppekavaga võrreldes professionaalsemal tasemel.

7. Spordimeditsiin

Kallas: noorsportlaste ja harastussportlaste esmased terviseuuringud on kõigile soovijatele kättesaadavad elukohast saja kilomeetri raadiuses ja kõigis maakonnahaiglates toimub vähemalt kaks korda kuus spordiarsti vastuvõtt.

Seli: spordimeditsiini eriala spetsialistide toetamine taasavatud diplomijärgses õppes ja täiendusõppes. Spordime-

diitsiini valdkonna täiendus-koolituse mahu suurendamine eriarstidele, treeneritele ja füsioteraapia spetsialistidele. Samuti tuleb luua perioodiliste terviseuuringute juhiste standardiseerimine Eestis.

8. Koostöö teiste valdkondadega

Kallas: EOK, spordialaliidud ja jõustruktuurid peavad tegema senisest tulemuslikumalt koostööd ning kaasama positiivse kuvandi tugevdamiseks jõustruktuuride töösse sportlasi. Eestisse on loodud meditsiini- ja taastuskeskus, mida saavad kasutada nii tippsportlased, ajateenijad, sõjaväelased kui ka teised jõustruktuuride töötajad. Kooliprogrammis on kohustusliku aiena riigikaitseõpe, mis hõlmab nii loenguid kui ka mitmekülgset füüsilist tegevust ja eri liikumisharrastusviise.

Seli: koostöö kaitseministeeriumi ja kaitseväge nende haldusalas olevate spordirajatiste spordialaliitudele ja spordiklubidele kasutada andmiseks ning spordirühma koosseisu suurendamine. Tippsportlaste kõrghariduse omandamise toetamine koostöös haridus- ja teadusministeeriumiga ning kaitseministeeriumiga. Koostöös majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumiga ja Ettevõtluse Arendamise Sihtasutusega rahvusvaheliste ürituste ja konverentside toetusmeetme rahalise mahu oluline suurendamine. Sotsiaalminis-

Kallas vs. Seli

Homme valitakse Eesti olümpiakomitee (EOK) president. Madis Kallas ja Neinar Seli on oma programmid avalikustanud.

Kandidaatide ühisosa on eelkõige treenerite olukorra parandamine, Audentese spordikooli reformimine, mitteilümpiaalade toetamine ja eri valdkondade koostöö.

Seli soovib kutsuda ellu Eesti noorteolümpia ja ehitada välja Kääriku spordikompleksi, Kallas aga kaasa rohkem vabatahtlikke ning looks talentide programmi ja presidendi nõukogad.

Harrastussport. Seli eesmärk on realiseerida 2011.–2014. aastaks planeeritud liikumisharrastuse arengukava. Koostöös maakondlike spordiliitudega tuleb jätkata liikumisradade rajamist ja koostöös kohalike omavalitsustega soetada üldhariduskoolidesse spordivahendeid.

EOK juhid võiksid püünelt alla tulla

Kommentaar

Andrus Nilk
reporter

EOK president ja tema tiim peaksid otsuste tegemisse kaasama meie spordielu sisulisi arendajaid.

Kaks aastat tagasi tehti Eesti spordi kongressi eel kokkukutsutud töörühmades rohkesti ettepanekuid, mis aitaksid riigi spordielu paremaks teha. Mõni neist on vähemal või suuremal määral teoks tehtud, enamik aga ootab täideviijaid.

Eesti olümpiakomitee (EOK) presidendikandidaadid Neinar Seli ja Madis Kallas kordavad peaaegu sõnasõnalt juba esitatud ettepanekuid. Öige ka: pole tarvis midagi uut ja erakordset välja nuputada, kui mitmed olulised ülesanded alles ootavad täitjaid.

Hoolimata sellest, et EOK-l pole valitsuses täitevvoimu, peaksid nad haarama kindlamalt liidrirolli. Kultuuriministeeriumi asekanstler spordi alal Tõnu Seil võiks olla *de facto* iga päev EOK peasekretäri partner, sest komiteega on seotud sajad spordielu edendajad kohalike omavalitsuste spordiametnikest ja maakondlike spordiliitude juhtidest kuni klubide eestvedajate ja juhtivate treeneriteni.

Kõikjale ei jõua

Spordisüsteem nõuab lahenduste otsimisel ja otsuste langetamisel pädevate, oma valdkonna eest seisvate inimeste seisukohtade arvestamist. Kuidas saaks näiteks paremini koolitada treenereid, kui otsustamisprotsessis ei osale Tartu ülikooli ja Tallinna ülikooli esindajad? Missuguste ettekirjutustega oleks võimalik hakata maksma teatud tasemega treeneritele õpetaja-metoodiku palgaga võrdväärset töötasu, kui kohalikes omavalitsustes toimivaid lahendusi ja tingimusi ning maakondlike spordiliitude liidrite ettepanekuid ei arvestata?

EOK peasekretär kõikjale ei jõua ja seega tuleks sekretariaati täiendada spordielu tundva inimesega, kelle ülesannete hulka kuuluks ka sagedane suhtlemine ning muudatuste kooskõlastamine kõigiga, kes Eesti sporti sisuliselt arendavad ehk kelle juhitavates organisatsioonides on seatud eesmärk saavutada paremaid tulemusi. Kui on vaja spordiseadust muuta või valitsejatel tuge saada, tuleb helistada Erkile, Laurile, võib-olla veel kellelegi, ja panna neile südamele: „Tehkem ära!”

MIDA OOTATE EOK PRESIDENDILT?

President peab olema siiras, pühendunud ja kompetentne

Aivar Pohlak

jalgpalliliidu president

Madis Kallas kui EOK presidendikandidaat sai Eesti jalgpalliliidu juhatuse toetuse eelkõige tänu oma isiksuslikele omadustele – ideaalis kujutame ette, et igat Eesti eluvaldkonda võiks juhtida pühendunud, siiras ja kompetentne inimene –, mis vastavad jalgpalliliidu arusaamisele väärtuspõhisest maailmast. Madis Kallas muretsseb

Eesti spordi tuleviku pärast ja on põhimõttekindel visionäär.

Osaleme EOK valmisprotseduuris esimest korda ja teemaga tutvumiseks kohtusime mitme EOK tegemistega seotud inimesega, sealhulgas Madis Kallase, Neinar Seli ja Mait Riismaniga.

Rõhutan, et lähtume oma tegevuses positiivsusest ehk see, et me toetasime ja toetame Madist ka reaalsetel valimistel, tähendab ainult seda, mitte seda, et oleksime mingil moel Neinar Seli kandidatuuri vastu. Lähtume oma valikus ühiskonnaülesest mõtlemisest, mida vajab kogu Eesti elu. Me ei taha vigu otsida ja vastandada, vaid positiivse tegutsemise kaudu elu edasi viia.

Ootame kõrgkoolide rahastamise tugevdamist

Jaan Tults

sõudeliidu peasekretär

Ootame praeguseks välja kujunenud poliitika jätkumist. Ootame aga ka kõrgkoolide spordirahastamise tugevdamist ja Audentese programmi laiendamist.

Üks probleem on muidugi ka omavalitsuste toetuste suurenemine, ent see ei sõltu enam EOK-st. Meile on muidugi oluline ka Aidu sõudekanali rajamine. Kuna Tallin-

nas sõudmist ei ole, võiks Audentese osa Pärnusse või Tartusse sokutada.

Samas tuleks nii Tartu kui ka Tallinna ülikoolile leida vahendeid sõudmise harrastamiseks. Olen käinud kaheksapaatidega erinevatel võistlustel ja põhimõtteliselt oleme pidanud vajamineva leidma sõudeliidu vahenditest, välja arvatud üliõpilaste maailmameistrivõistlused. Tuleks finantseerida ülikoole ja leida palgalised treenerid, kes tegeleksid tudengitega.

Laiemalt vaadates sõltub olümpiatoetus hasartmängumaksu laekumisest. Isegi kui see väheneb, ei tohiks olümpia tipptoetus langeda ja peaks olema võimalik kasutada mingeid tagavarasid.

Tuleb arvestada eesmärki tiitlivõistlustele jõuda

Tarvi Pürn

võrkpalliliidu peasekretär

On väga positiivne, et kultuuriministeerium on hakanud võistkonnaalasiid teistest eraldi vaatama. Selline individuaalne lähene mine on hästi oluline, sest võistkonnaaladel on spetsiaalsed struktuurid. [Neinar] Seli programmis on see põhimõte ka ära mainitud. Teine asi puudutab rannavõrkpalli, mida peame ise hoolega arendama. Oluline on luua konkreetsemad struktuurid noorte ja järeikasvu tegevuses. Meil ei tule medaliste, kui rannavõrkpallile ei lahene eraldi.

EOK on olnud suunatud medalitele. Kui võtame rahastamistabeli lahti, on seal eesotsas suusatamine, kergejõustik ja sõudmine. Kui paneme persoonid taha, on kõik hästi. Näeme, kust medalid tulevad ja kui ressursi taha paneme, võibki nii minna. Kui aga räägime publikust, siis võistkonnaalade jäl-

gimine tekitab hoopis teistsuguse emotsiooni. Eestil on aga võistkonnaalana väga raske tiitlivõistlustel medaleid võita. Väikeriigi suur eesmärk on pigem tiitlivõistlustele jõudmine. Tean, et poliitiliselt võib see eesmärk kõlada medalite võitmise kõrval laisalt, aga süsteemsemalt vaadates tuleks seda siiski arvestada.

Üks pisiasi, mis teeb natuke murelikuks, on riiklik statistika. Võrkpallil on tegelikult suur hulk harrastajaid, kes aga statistikas ei kajastu.

Seoses 2015. aasta EM-finaalturniiri taotlemisega on mulle selgeks saanud see, et Eestis oleks vaja luua töögrupp, kes aitaks tegeleda suurvõistluste taotlemisega. Suurematel riikidel on selline üksus kindlasti olemas, meil võiks samuti olla. Olgu siis EOK või kultuuriministeeriumi juures.

Neinar Seli ettepanekud

1. Sportlaste järelkasvu projekti ellukutsumine ja noorsportlaste toetamine. Projekti kaasatakse kuni 12 noorsportlast vanuses 19–23 eluaastat.

2. Eesti noorte olümpia ellukutsumine.

3. „Elu pärast tippsporti“ programme väljatöötamine.

4. Olümpia arengukavasse kuuluvate võistkondlike spordialade olümpiaettevalmistuse rahastamise reformimine.

5. Kääriku spordikeskuse nüüdisaegseks olümpiaettevalmistuskuseks väljaarendamine.

6. Praktiliste sporditeaduslike projektide grandifondis asutamine.

7. Euroopa Liidu struktuurifondide vahendite suurem kaasamine spordivaldkonnas projektide toetamiseks.

8. Üliõpilasspordi strateegia väljatöötamine.

9. Eesti Spordi Maja II etapi elluviimine.

10. Treeneritele, sportlastele ja spordielu korraldajatele suunatud erialase ajakirja asutamine.

11. Olümpialiikumist, spordiajalugu ja -kangelasi kajastavate raamatute kirjastamise jätkamine.

Vaja on sportlaste järelkasvu programmi, millega noorsportlasi toetada.

ne ning nende väljaandmise toetamine.

12. Rahvusvahelise suhtekorralduse koostööst ja aktiveerimine eesmärgiga, et Eesti esindajad valitaks rahvusvaheliste spordiorganisatsioonide juhtorganitesse.

13. Eestimaa Mängude ellukutsumine ja kõrgel tasemel läbiviimise tagamine koostöös Eestimaa spordiliiduga Jõud ja maakondlike ning linnade spordiliitudega.

KES TA ON?

Neinar Seli

Sündinud 7. detsembril 1959

Haridus: lõpetas 1981 Tartu ülikooli kehakultuuriteaduskonna. Bioloogiadoktor (1990).

Sportlastee: vasaraheitja, 1977–1980 Eesti noorte ja juunioride meister; 2004 seenioride maailmameister,

isiklik vasaraheiterekord 69.62.

1981–1983 Tartu ülikooli kergejõustikukateedri õppejõud.

1983–1987 spordifüsioloogiakateedri õppejõud. Kergejõustikuliidu president **1999–2004**, EOK täitevkomitee liige alates **2001** ja asepresident alates **2008**, Eesti olümpiaakadeemia president alates **2005**.

teeriumi, majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi ja keskkonnaministeeriumi kaasamine vahendite eraldamiseks liikumisharrastuse programmi toetamiseks ning liikumispaikade rajamiseks.

9. Harrastusspordi tugevdamine

Kallas: seaduste muutmine, et tööandjad saaksid teha maksuvabalt kulutusi, mis edendavad töötajate spordiharrastust ja tervislikku eluviisi.

Seli: liikumisharrastuse arengukava 2011–2014 üldkoordinaatorina realiseerimine ja uue arengukava väljatöötamine aastaks 2015–2018. Liikumisradade rajamise projektide jätkamine koostöös maakondlike spordiliitudega. Üldhariduskoolidele spordivahendite soetamiseks projekti „EOK tuleb kooli” II etapi koos kohalike omavalitsustega elluviimine.

10. Rahastamine

Kallas: Kõik peaksid aru saama, mis tegevusteks ja milliste kriteeriumide järgi antakse kultuuriministeeriumi, hasartmängumaksu nõukogu, Eesti kultuurkapitali ja EOK rahalisi toetusi. EOK sponsori toetuste summa kasvab aastast vähemalt 20%.

Seli: olümpiaettevalmistuse rahastamiseks stabiilse aluse tagamine koostöös kultuuriministeeriumi ja hasartmängumaksu nõukoguga. EOK eelarves sponsorisummade kolmekordistamine. • Koostanud Eesti Päevalehe sporditoimetuse

Täna Delfi Spordis:
Kuidas läheb Eesti jalgpallikoondisel Omaanis?

KAKS KÄSIPALLIMÄNGU

Eile toimus Eesti käsipalliliigas kaks mängu. SK Tapa kaotas kodusaalis Aruküla SK-le 31 : 42 ja HC Kehra/Daisy võitis võõrsil HC Viimsi/Tööriistamarketit tulemusega 37 : 30. **EPL**

PARIMA NAISKERGEJÕUSTIKLASE KANDIDAADID

Rahvusvaheline kergejõustiku-liit avalikustas eile aasta parima naiskergejõustiklase kandidaadid, kelleks on Suurbritannia mitmevõistleja Jessica Ennis (pildil), USA sprinter Allyson Felix ja

Uus-Meremaa kuulitõukaja Valerie Adams. Kõik nad võitsid tänavu suvel Londonis olümpiakulda. Parima meeskergejõustiklase kandidaadid on Usain Bolt, Aries Merritt ja David Rudisha. **Delfi**

SELVER MÄNGIB LÄTLASTEGA

Alanud nädalal peetakse kaks Schenkeri liiga mängu, milles Läti klubid võõrustavad Tallinna Selverit. Seni kuuest mängust neli võitnud Selver võitis eile võõrsil 3 : 0 Daugav-

pils Universitate meeskonda (25 : 14, 25 : 18, 25 : 15). Täna on eestlaste vastane turniiritali teine võistkond Riia Lase. Nädalavahetusel on Eesti-Läti ühisliigas ees seitse mängu. **EPL**

TÜ/Rocki napp kaotus

Korvpall

Viimasele veerandajale võiduseisus läinud meeskonnal tuli leppida ühepunktilise kaotusega.

Ivar Jurtšenko
sport@ep.lee

Tartu Ülikool/Rocki korvpallimeeskond mängis eile pärast aastast vaheaega taas eurosarjas. Kahjuks ei suudetud säravat tagasitulekut teha: sarja esimeses kohtumises tuli võõrsil Ukraina superliiga liidrikt Južnõi Himikult vastu võtta ülinapp, kõigest ühepunktiline kaotus 76 : 77.

Peatreener Gert Kullamäe sõnas vahetult pärast mängu, et ta on väga pettunud. „Väga valus mäng oli. Võitlesime terve kohtumise vapralt, olime kogu aeg mängus, aga ikkagi kaotasime. Ei tahaks poistele midagi ette heita,” rääkis ta.

Hinnaline välisvõit

„Tegime hea mängu, aga päeva lõpuks loetakse võitu või kaotust ja välisvõit oleks meile olnud väga hinnaline. Lõpuminutitel olid meil mõned lubamatud peataolekud, näiteks eksimine küljeaudi lahti-

mängimisel, ja vastasel leidis paar meest, kes eksimuste eest karistasid,” lisas Kullamäe.

Tasavärgise mängu esimene veerandaeg lõppes viigiseisul 20 : 20. Edasi suutis Rock poolaja lõpuks kasvatada edu-seisu kuuele punktile. Viimasele veerandajale läksid tartlased viiepunktilise eduga. Mängu pingelises lõppvaatuses tuli siiski tunnistada ukrainlaste paremust.

Rocki mängujuht Justin Ingram viskas üleplatsimehe-na 25 punkti, võttis kuus lauapalli ja andis neli korvisöötu. Ivan Neljubov toetas tartlasi üheksa punktiga, Joosep Toome ja Egidijus Dimša lisasid kaheksa punkti.

Sama alagrupi teine mäng Medias Gaz Metani ja Dijoni vahel läks seisul 79 : 79 lisajale. Lõpuks jäi ikkagi peale kodumeeskond Gaz Metan 92 : 89. Võiduka Rumeenia klubiga kohtub Rock nädala pärast Tartus.

„Me ei tohi lasta moraalil langeda ja peame pea püsti hoidma. Meil tuleb kolm järjestikust kodumängu ning peame lootma, et suudame nendest maksimumi võtta,” sõnas Kullamäe juba eelseisvate mängude peale mõeldes. **●**

Foto: Tanel Meos

Vutikoondis lendas kõrbekuumusesse

Jalgpall Eile varahommikul lendas Eesti jalgpallikoondis Omaani, kus homme Eesti aja järgi kell 13.30 mängitakse sõprusmäng riigi vutikoondisega. Sealt lendavad sinisärgid edasi Abu Dhabisse, kus nad mängivad järgmise nädala kolmapäeval ka Araabia Ühendemiraatide koondisega. Mõlemat jalgpallikohtumist võivad Eesti vutifännid vaadata ETV või ETV2 vahendusel.

Koondise peatreener Tarmo Rüütli kutsus taas talvisteks sõprusmängudeks koondisse pallureid, kes veel pole sinisärgis A-koondist esindanud. Seekord on võimalikke debütante viis: Levadia poolkaitsja Ilja Antonov (pildil keskel), kaitsja Ken Kallaste värske Eesti meistri Nõmme Kalju ridadest ja FC Flora kolm pallurit: väravavaht Stanislav Pedök ja keskvaljamehed Andre Frolov ja Karl Mööl. **EPL**

ARV

18

kuud oli tippspordist eemal Prantsusmaa kolmikhüppe supertalent Teddy Tamgho, kes on vigastusest taastunud ja loodab eesootaval sisehooajal taas võistelda.

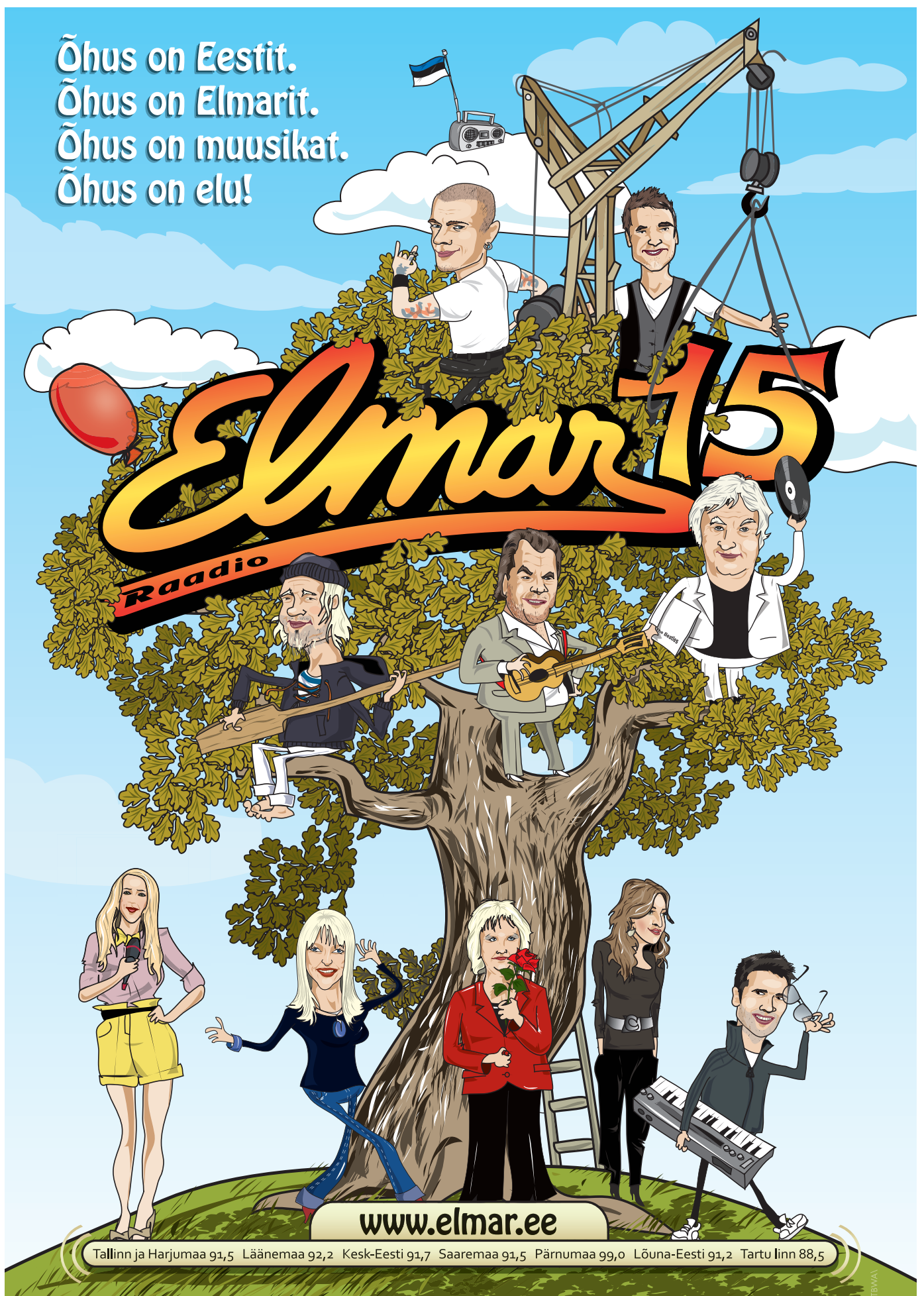
23-aastane Tamgho püstitas 2011. aasta sisehooajal maailmarekordi 17.92. Probleemide küüsi

langes ta aga suvel, kui vigastas Tšehhis Ostravas toimunud U-23 vanuseklassi Euroopa meistrivõistlustel põida.

Pärast jala paranema hakkamist osales ta treeningulaagris karkluses ja sai pooleaastase võistluskeelu, 1500 eurot trahvi ja

50 tundi kasulikku tööd. Tamgho karistus lõppes küll enne Londoni olümpiat, kuid kuna võistlemiskogemus oli väike, otsustas ta hoo-
pis operatsioonil käia.

Nüüd Tamgho paraneb, kuid tulevasele sise-EM-il võistlemist pole ta veel otsustanud. **ERR Sport**

007 SKYFALL

MS12 MGM COLUMBIA PICTURES

Saal 1	11:45 14:50 18:10 (v.a. R, E, N) 21:15 (v.a. E, N)	Saal 9	20:30 (v.a. N)
Saal 2	12:15 15:30 (v.a. N) 18:40 (v.a. N) 21:45	Saal 10	11:30 14:30 17:30 20:30
Saal 7	18:10 (ainult E, N) 21:15 (ainult E, N)	A. Le Coq Sviit	18:30 (ainult K) 21:30 (v.a. R, L)

*A. Le Coq Sviiti seansid tööpäeviti alates 17:00, nädalavahetustel ja pühadel 13:00

Piletihinnad: E-N ja reede kuni kl 18:00 tavapilet 4,50€/lastepilet 2,50€, 3D-pilet 5,00€/lastepilet 3,50€. E-N alates kl 18:01 tavapilet 5,00€/lastepilet 2,70€, 3D-pilet 7,00€/lastepilet 3,70€. Reede (alates 18:01), L-P ja riikikel pühadel tavapilet 6,50€/lastepilet 2,90€, 3D-pilet 8,00€/lastepilet 3,90€. A. Le Coq Sviit E-N pilet 17€, R-P pilet 21€

FILMI "ALICE IMEDEMAAL" LAVASTAJALT

Disney **FRANKENWEENIE**

KINODES 9. NOVEMBRIST

„PARANORMAALSE NÄHTUSE“ JA „ASTRAALI“ PRODUKTSENDILT

PAHAENDELINE

OLLES TEDA KORD NÄINUD, ENAM PÄASU POLE

ISEGI KOLETISED VAJAVAD PUHKUST

STUUDIOLT, KEST TÕI MEILE

PERE

Saal 6	19:55
Saal 7	17:55 (v.a. E, N) 22:30 (v.a. E, N)

Saal 7 3D eesti keeles! 11:25
Saal 7 3D vene keeles! 13:40

videoviku saaga

koidukuma

KINODES 16. NOVEMBRIST PILETID MÜÜGIL!

MET OOPER HD LIVE: OTHELLO L
Saal 1 19:00 (ainult E)

VAPPER JOCK PERE
Saal 3 2D eesti keeles! 13:20
Saal 3 2D vene keeles! 11:15

EESTLANNA PARIISIS MS12
Saal 3 15:25 20:10
eesti ja prantsuse k., eesti- ja venek. subti!

AJASÕLM Saal 3 17:40 22:20 K12

LOOTUS TÄRKAB MS12
Saal 4 12:35 17:10 21:20

KÕIK MUUSIKUD ON KAABAKAD K12
Saal 4 19:25

KÕIK MENDID ON M*ID** K14
Saal 4 14:55

1+1 Saal 5 19:45 MS12

SEENELKÄIK L
Saal 5 17:35 22:10 (v.a. N)
Saal 7 15:50 20:20 (v.a. E, N)
eesti keeles, venekeelsele subtiitritega!

Coca-Cola PLAZA

www.forumcinemas.ee
wap.forumcinemas.ee

INFO TELEFONILT 1182

ZAMBESIA	Saal 5 3D eesti keeles! 15:20
Saal 5 2D vene keeles! 13:15	
SEITSE PSÜHHOPAATI K12	
Saal 5 EELLINASTUS! 22:10 (ainult N)	PERE
ASTERIX JA OBELIX TEMA MAJESTEEDI TEENISTUSES	
Saal 6 3D eesti keeles! 11:50	
Saal 6 3D vene keeles! 14:40 (v.a. L, P)	
MAVERICKS - LAINET PÜÜDMAS MS12	
Saal 6 17:20 22:25	
RÄPANE AMET K14	
Saal 8 15:05 19:40	
RÕÕVITUD 2 K12	
Saal 8 13:00 17:25 21:55	
TEEL Saal 9 15:15 K14	
SÕOST Saal 9 13:10 18:15 K12	
ARGO EELLINASTUS! K12	
Saal 9 20:30 (ainult N)	

TÄNA KINOS ARTIS:

ARTIS
KUNST ON KINOS

★
EUROPA CINEMAS
MEDIA-PROGRAMME OF THE EUROPEAN UNION

BEEBI KINO
väärtsünd väikeste vanematele

7 PÄEVA HAVANNAS

GOSPAR MOE
JOAN CARLOS TARIQ
LAURENT CANTET

7 PÄEVA / 7 REŽISSÖÖR 11:30

JEANNE MOREAU LAINE MÄGI PATRICK PINEAU

Pariisis
ILMARIN RABBI FILM

11:00 16:15

Cap BROS David BRUHL Charlie CHAPLIN Leo FORD Charles RICHARD

KINOS ARTIS
ALATES 2. NOVEMBRIST 2012

JA KUI ME ELAKSIME KÕIK KOOS?
24 on elust loomine!

14:00 17:20 21:00

KINO SÕPRUS

★
EUROPA CINEMAS
MEDIA-PROGRAMME OF THE EUROPEAN UNION

PARIS KINO - AASTAST 1955

KÕIK MENDID ON M*ID**
STEFANO SOLLIMA FILM

ALATES 26.10 2012

19:00

0170

Eestlanna Pariisis	11:00 16:15	Albert Nobbs	15:00
Beebikino: 7 päeva Havannas	11:30	7 päeva Havannas	18:20
Zambesia - 2D versioon, eesti keeles	13:00	Seenelkäik	19:20
Ja kui me kõik elaksime koos?	14:00 17:20 21:00	Kõik muusikud on kaabakad	21:20

www.kino.ee | Estonia pst. 9, Tallinn | Solarise keskus | Tel. 663 1380

www.kinosoprus.ee | Vana-Posti 8, Tallinn | Tel. 644 1919

TÄNA KINOS SÕPRUS:

0170

Metsiku lõunamaa asukad	17:00
Kõik mendid on m***nid	19:00
Kõik muusikud on kaabakad	21:15

Vaata kino Sõprus nädalakava www.kinosoprus.ee

FILMI "ALICE IMEDEMAAL" LAVASTAJALT

Disney **FRANKENWEENIE**

TIM BURTONI FILM

VALITUD KINODE 3D-EKRAANIDEL

KINODES 9. NOVEMBRIST

MS6

Osaühing Meridiaane (pankrotis) pankrotihaldur müüb Pankr5 § 136 alusel tervikvarana ühiselt avalikul suulisel enampakkumisel OÜ Meridiaane (pankrotis) omandis olevad kinnistud aadressidel Liivalaia tn 34, Liivalaia tn 36, Liivalaia tn 36a, Juhkentali 1b, Juhkentali 3d, Juhkentali 3e, Juhkentali 9a, Juhkentali 9b, Juhkentali 9c ja Juhkentali 9d kogupindalaga 11 826m² alghinnaga 14 750 000,00 eurot, millele lisandub käibemaks tehingu ajal kehtivas määras.

Suuline enampakkumine toimub 03.12.2012.a. kell 12.00 OÜ Maria Mägi Advokaadibüroo ruumides, aadressil Tatari 25, Tallinn 10116, Eesti. Enampakkumisteate terviktekstiga võimalik tutvuda <https://www.ametlikudteadaanded.ee/index.php?act=1&teade=6640189>

Varaga on võimalik tutvuda eelnevalt kokku leppides heikki.ojamaa@mmab.ee või 5014196.

KUULUTUSTE TELLIMINE

Eesti Ekspressi, Maalehte
ja Eesti Päevalehte
nüüd ühest kohast!

kuulutus.lehed.ee

EESTI EKSPRESS

Maaleht

●●● Eesti Päevaleht

!!!! Eesti Kontsert

N 8. november kell 19 Kuressaare raekoda
R 9. november kell 19 Saka mõis
L 10. november kell 18 Tallinna raekoda
P 11. november kell 16 Vanemuise kontserdimaja

EDUARDO FERNÁNDEZ
(Uruguay, kitarr) Koostöös festivaliga Fiesta de la guitarra
L 10. november kell 16 Väravatorn
Ärka, lõunatuul
HORTUS MUSICUS
Kunstiline juht Andres Mustonen

Info tel Tallinnas 614 7760, Tartus 737 7537,
Pärnus 445 5800, Jõhvis 33 42 000, www.concert.ee

TALLINNA LINNATEATER

Härra Biedermann ja tulesüütajad
12., 13., 14. novembril 19.00

Keti lõpp
5., 6. detsembril 19.00

Ma armastasin sakslast
10., 11. detsembril 19.00

Kassa: 66 50 800
www.linnateater.ee

Kirjanike Maja

Kirjanike Maja musta laega saalis, Harju 1, Tallinn

7. novembril kell 18.00

KOLME KALAMEHE KIRJANDUS

Kirjanduslikku uhhaad keedavad
Vladislav Koržets, Tarmo Teder,
Olavi Ruitlane
muusikalised vulinad-mulinad:
Tarmo Kivisilla

Info telefonidel 6 276 410 ja 6 276 412
Pilet 2.-, (üli)õpilastele ja pensionäridele 1.-
Toetab Kultuurkapital

TIPOLIIN KINNISVARABÜROO

VELJO TARVIS
tel. 5647 1516,
tel. 657 6301
veljo@tipoliin.ee
www.tipoliin.ee

**OSTAME - MÜÜME
- ÜÜRIME
TEIE KINNISVARA**

- Kiire ja korrektne vormistamine.
- 15 a. töökogemus.
- Konsultatsioon tasuta!

VEO- ja KOLIMISTEENUS

NORDECON

Elion

Vabadus
nautida

Jazzkaar ★
tähtsündmus

**CHICK
COREA
TRIO**

18
Grammy!

Chick Corea, Christian McBride & Brian Blade

14.11 19:00 **NOKIA KONTSERDIMAJA / JUBA JÄRGMISEL KOLMAPÄEVAL!**

Piletid Piletilevi ja TicketPro müügikohtades. Jazzkaar info 6660030 ja piletid@jazzkaar.ee. www.jazzkaar.ee

ERGO

EstiPäevaleht

MY CITY HOTEL
TALLINN

LEHUPARTNER
ESTONIAN AIR

TALLINK

Info-Auto

aktuprint

Illustratsioon: Helmi Arak

Müük

- Müüa lõhutud kuivad ja toored küttepuud. Info 509 2933.
- Müüki tuli suures koguses kvaliteetset kasutatud kontorimööblit. Tähetorni 21-j Tall. E-R 10-17 APUNEKS OÜ
- Saetud, lõhutud küttepuud: kuiv lepp (50cm), metsakuiv kuusk (pikkus tellija soovil) ja kuiv kask (30cm) võrkkoitis koostranspordiga. Tel.672 5338, mob 525 9433 Võtkmetsa OÜ

Tervis

- Uus ja eksklusiivne massaažisalong**
ootab lõõgastavale massaažile.
Tel 53820188.

Teenused

- **KAARDIDENNUSTAVAD**
Tel 900 1727 24 h, 11,09 €/min
www.ennustav.ee
- **NÕUANDELIIN** tel 900 5020.
Kui elumure vaeab ja vajad hingeabi,
anname soovitusi. Vastame eraelu,
töö ja tervise küsimustele.
Kõne hind 0,97 €/min.
- **Osutanshennivset abi,**
FIE Marika Ahoeni. tel 557 7648.

Laen

- Laenikinnisvara tagatisel.**
ASA & O LaenuGrupp. Tartu mnt 29 Tln.
648 6083 www.aolaenuud.ee Tutvuge
tingmustega, konsulteerige asjatund-
jatega.

Ost

- Reval Antiik ostab vanu maale, mün-
te, kuld- ja hõbeesemeid, märke, mööb-
lit, raamatuid, jms.** Pakkuda võib kõike,
mis tundub olevat vana. Müüriavahe 2,
6440747, 5118825

Teated

- Saue Vallavalitsus teatab:** Saue Vallavalitsus võttis 6.11.2012 korraldusega nr 796 vastu ja suunas avalikustamisele Alli-

ku küla Metsavahi tee 4//Tammelehe tee 20 (katsatruutinnusega 72701:001:0453, suurussega 1 617 m², sihtotstarbe ärimaa 100%) kinnistu ja lähiala detailplaneeringu, eesmärgiga kinnistu maasihtotstarbe muutmise eelamumaks ning määrataks ehitusõigus ja hoonetustingimused ühe üksikelamu ja abihoonete rajamiseks. Kehtiva üldplaneeringuga on planeeritava maa-ala maakasutuse juhtfunktsiooniks määratud väikeelamumaa. Planeeritava maa-ala suurus on 0,16 ha.

- Saue Vallavalitsus võitis 6.11.2012**
korralduse nr 797 vastu ja suunas avalikustamisele Hüüru küla Simmu kinnistu
 (kastrituurinumusega 72701:001:0539, suurusega 1,88 ha, sihtotstarve maatulundusmaa 100%) ja lähiala detailplaneeringu, eesmärgiga kinnistu trükitimine, maasihtotarbe muutmine elamu-, tootmis- ja transpordimaaks ning määratakse ehitusõigus ja hoonestatusimused kolme üksikelamu ja abihoone te rajamiseks. Saue valla üldplaneeringu kohaselt asub detailplaneeringuks taotletav maa-ala hajaasustusalal. Planeeritava maa-ala suurus on ca 2,0ha. Detailplaneeringute avaliku väljapanekud toimuvad 14.11.2012 kuni 28.11.2012 kella 8.00-16.30 (kolmapäeviti kuni 18.30-ni ja reedeti kella 14.00-ni) Saue vallamajas, Veskitammi 4, Laagri alevik. Avaliku väljapaneku kestel on võimalik tutvuda detailplaneeringu jooniste ja seletuskirjaga elektrooniliselt valla veebilehel www.saeuvald.ee

- Tallinna kohtutäitur Arvi Pink müüb
29.11.2012 enampakkumise teel alljärgnevat vara:
- 1. Kl 10 korter asukohaga Sadama 26-19, Paldiski alghind 2000 eurot.
- 2. Kl 10.30 kinnistu asukohaga Künka, Jõuga küla, lisaku vald, Ida-Virumaa alghind 9900 eurot.
- 3. Kl 11 korter asukohaga Kivila 34-37, Tallinn alghind 29 000 eurot.
- 4. Kl 11.30 kinnistu asukohaga Lügenuse tee 21, Lügenuse alevik, Lügenuse vald, Ida-Virumaa alghind 9900 eurot.
- 5. Kl 12 korter asukohaga Ahtme 25-30, Kohtla-Järve alghind 2500 eurot.
- 6. Kl 12.30 korter asukohaga Side 12-30, Rakvere alghind 12 900 eurot.
- 7. Kl 13 korter asukohaga Stardi 3-9, Maardu alghind 130 000 eurot.
- 8. Kl 13.30 korteri asukohaga Sõpruse pst 5-21, Koeru alevik, Koeru vald, Järva-maa alghind 2100 eurot.
- 9. Kl 14 korter asukohaga Rohu 109-49, Pärnu alghind 21 000 eurot.

10. Kl 14,30 ½ kaasomandi osa kinnistust asukohaga Krusemendi, Lehtmetsa küla, Anija vald, Harjumaa alghind 6400 eurot.
11. Kl 15 ½ kaasomandi osa kinnistust asukohaga Vesinjudu, Lehetu küla, Nissi vald, Harjumaa alghind 15 000 eurot.
12. Kl 15,30 kinnistu asukohaga Pärtle, Kiili alev, Kiili vald, Harjumaa alghind 71 900 eurot.
13. Kl 16 kinnistu asukohaga C.T. von Neffi 1/2, Piira küla, Vinni vald, Lääne-Virumaa alghind 52 000 eurot.
14. Kl 16,30 korter asukohaga Rukki 1-2, Tallinn alghind 45 000 eurot.
15. Kl 17 korter asukohaga Paekaare 30-20, Tallinn alghind 55 000 eurot.

Enampakkumised toimuvad kohtutäituri büroos asukohaga Narva mnt 72, Tallinn. Kuulutuse täistekst ja täiendav informatsioon www.ametlikudteadaanded.ee ja www.varad.ee

- Tallinna kohtutäitur Arvi Pinkmüü**
enampakkumise teel 03.12.2012 alljärg-
nevad vara:
1. Kl 10 korter asukohaga Narva mnt 31-7, Tallinn alghind 34 000 eurot
 2. Kl 10,30 kinnistu asukohaga Läike tee 32, Peetri küla, Rae vald, Harjumaa alghind 660 000 eurot.
 3. Kl 11 kinnistu asukohaga Läike tee 21, Peetri küla, Rae vald, Harjumaa alghind 72 000 eurot.
 4. Kl 11,30 kinnistu asukohaga Läike tee 23, Peetri küla, Rae vald, Harjumaa alghind 70 100 eurot.
 5. Kl 12 kinnistu asukohaga Läike tee 36, Peetri küla, Rae vald, Harjumaa alghind 104 900 eurot.
 6. Kl 12,30 kinnistu asukohaga Läike tee 34, Peetri küla, Rae vald, Harjumaa alghind 48 100 eurot.
 7. Kl 13 kinnistu asukohaga Haljala tee 18, Tõrremäe küla, Rakvere vald, Lääne-Virumaa alghind 30 000 eurot.
 8. Kl 13,30 kinnistu asukohaga Uus 20, Kadrina alevik, Kadrina vald, Lääne-Virumaa alghind 30 200 eurot.
 9. Kl 14 korter asukohaga Kuuse 1-4, Taebala alevik, Taebala vald, Läänemaa alghind 3200 eurot.
 10. Kl 14,30 korter asukohaga Narva mnt 31-11, Tallinn alghind 82 000 eurot.
 11. Kl 15 kinnistu asukohaga Lille 52, Paldiski alghind 3900 eurot.
- Enampakkumised toimuvad kohtutäituri büroos asukohaga Narva mnt 7D, Tallinn. Kuulutuse täistekst ja täiendav informatsioon www.emetilikudteadaanded.ee ja www.varad.ee

**TALLINNA
KREMATOORIUM**

Lahkunu transport
krematooriumisse ööpäeva-
ringelt kogu Eesti piires.
Tuhastamismatus
soodsaima hinnaga.
Kõik matuseteenused.
KAKS KABELIT ja PEIERUUMI
Suurim univalik Eestis.

Tel 623 8808 24h www.krematoorium.ee

**KÕIK
SAAVAD RAHA!**

**Holmes & Meyers
annab metsaomanikule
iga meie raiutud
tihumeetri eest
1 € reisiraha.**

Ostame kasvatava metsa raietõigust.
Pakkuda võib lageraides¹
harvenduseni.

Eripakkumine!
Pakume lepiku eest head hinda.

 HOLMES & MEYERS
Metsasöbralik ettevõtmine

tel 5553 3064, 5554 0620
e-post info@holmesmeyers.eu

Avaldame sügavat kaastunnet
Marika Taarnale isa
MATI BEHRS
kaotuse puhul
Töökaaslased Tallinna
Magdaleena Lasteaiaist

*Sügistuules kaebleb taevas hall
ja pilvist veereb pisaraid.*

Kallist

**KERSTI HINT
PAIMLAT**

20.06.1950–03.11.2012

Mälestavad Vello,
Malle, Heldur, Mare, Ülle,
Valli ja Sirje perega

Avaldame sügavat kaastunnet
Andrusele ja Taavile
ema ja vanaema

**MAI
TAMMO**

surma puhul

Keraplast OÜ

**ERIK
ROSALKA**

Mälestame kallist kolleegi

Avaldame sügavat kaastunnet
omastele

Eesti Rahvusraamatukogu

Ärasaatmine 8. skp.
kl 11.30 Tallinna Pärnamäe
Krematooriumis

*Ei unune meil iial ajad,
mis veedetud koos Sinuga,
jään ikka kalliks sõbraks
ja meie hinge püsima!*

Sõjakaaslast ja head sõpra

**ALF
NÕU**

mälestavad ja avaldavad
kaastunnet omastele

Endel Haas ja perekonnad
Jalakad ja Kaitsid

Sügav kaastunne
Tarmo Rätsepale kallie
ema

**VILMA
RÄTSEPA**

surma puhul

Kolleegid EMTst

Avaldame sügavat
kaastunnet Rein Neimarile
isa

**EDGAR
NEIMARI**

lahkumise puhul

Ärasaatmine 10.nov kell 13
Rahumäe kabelis

Tallinna Linnateatri
kollektiiv

Kauaaegset kolleegi

**HELDUR
LINDPÄRGI**

mälestavad töökaaslased
IB Aksiaalist

Ärasaatmine laupäeval
10. novembril 2012 kl 12

Maardu matusemaja
krematooriumist,
Keemikute 1b

ELGA KASELAAN
Sünd. Lipstok
Mälestame ja
avaldame kaastunnet omastele
Klassikaaslased Rakvere
Keskkooli 1946.a. lennust

Sügav kaastunne Kalevile
armsa ema

MERLE VAIDLA

kaotuse puhul

Oleme mõttes Sinuga
Sinu klass ja klassijuhataja

Avaldame sügavat kaastunnet
Tiiu Karnerile

ISA

surma puhul

Põhja prefektuuri
Ida-Harju jaoskond

Meie sügav kaastunne,
Andrus Tammo

EMA

surma puhul

AS Malmerk Fassaadid

Ärasaatmine
Metsakalmistu kabelis
9.11.2012 kl 13

Leiname kauaaegset
majaelanikku ja avaldame
sügavat kaastunnet
Ewe Kaselaanele perega ema

**ELGA
KASELAAN**

18.07.1926 – 02.11.2012

lahkumise puhul

Hüvastijätt on laupäeval
10.nov. kl 11.30
Pärnamäe Krematooriumi
suures kabelis, muldasängitamine
Aegviidus kl 15

Korteriühistu Gonsiori 31

Südamlik kaastunne
Anu Leisalule perega kalli

EMA

surma puhul

Perekond
Virkus ja Suitslepp

TELEVISIOON

ETV

06.55 Terevisioon

08.55 Draamasari Holby City haigla: Võitja võtab kõik (Inglise 2001)

09.55 Terevisioon*

11.55 OPI: Põfferi*

12.30 Ajavaod: Lennukiröövid ja eesti lendurid*

13.00 Riigikogu infotund. Otseülekanne

14.00 Vabariigi kodanikud*

15.00 Draamasari Kodutänav: Lammutus (The Street, Inglise 2007)*

16.00 Draamasari Holby City haigla: Võitja võtab kõik (Inglise 2001)*

17.00 Aktuaalne kaamera

17.10 Draamasari Õnne 13 (Eesti 2004)

17.40 Draamasari Südameasi: Järelevalve (Heartbeat, Inglise 2005)

18.30 Aktuaalne kaamera

19.00 Ringvaade

20.05 Pealtnägija

21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm

21.30 Sport

21.40 Foorum

22.30 Eesti dokk Miks sa abiellusid? (Eesti 2012)

23.00 Eesti dokk Minu isa (Eesti 2012)

23.25 Draamasari Südameasi: Järelevalve (Heartbeat, Inglise 2005)*

00.10 Ringvaade*

KANAL 2

06.00 Punased roosid*, 375

06.45 Joonissari Multimaania

07.10 Joonissari Kasskoer: Koer, tule koju

07.35 Joonissari Pisipõnnide seiklused: Härra Populaarne teab vastust

08.00 Reporter*

09.00 Ettevaatust inglisa*, 177

10.00 Talisman*, 97

11.00 Kodus ja võõrsil*, 5366

11.30 Süvahavva*: Konsultant

12.30 Kelgukoerad*

13.30 Team Knight Rider: Ixtafa afäär

14.30 Komissar Rex: Korralik maja

15.30 Punased roosid, 376

16.30 Talisman, 98

17.30 Ettevaatust inglisa, 178

18.30 Kodus ja võõrsil, 5367

19.00 Reporter

20.00 Suur lotokolmapäev

21.00 Meie aasta Siberis: Kolime

21.30 Pilvede all

22.30 Vahelevõtja: Värske tagaajamine

TV3

06.15 Multifilm Beyblade

06.37 Multifilm Pop Pixie

06.50 Multifilm Pop Pixie

07.05 Multifilm Käsna-Kalle Kantpüks

07.30 Multifilm Beyblade*

07.55 Kaunis Lola, 47*

08.55 Kirgede torm, 1502*

09.55 Vaprad ja ilusad, 6242*

10.20 Kaua võib!*

10.50 Top Shop

11.05 Öhtusöök viiele 4, 17*

11.35 Kõige naljakamad koduvideod*

12.05 Valgekrae 1, 10: Halb otsus

13.00 Sind otsides 2, 6*

14.00 CSI New York, 16: Terviseks*

15.00 Vaprad ja ilusad, 6343

15.25 Selline on elu!: 215 kilo...

16.25 Kaunis Lola, 48

17.25 Kirgede torm, 1503

18.30 Kõige naljakamad koduvideod

19.00 Seitsmesed uudised

19.30 Öhtusöök viiele 4, 18

20.00 Meisterkook 3, 9

21.00 Nurjatud tüdrukud, 10

22.00 Faktuaalne kaamera*

22.30 Top Gear 10, 6

ETV2, KANAL 11, TV6, KANAL 12

ETV2

07.10 Animasari Völukarussell: Kallid mälestused * **07.20** Animasari Siilipoiss Alfrede salapärased seiklused: Vana Konkskapa kättemaks * **07.30** Animasari Väike Nicolas: Rex * **07.45** Animasari Näh * **07.50** Animasari SimsalaGrimm **08.15** Lastetuba* **08.35** Traali-vaali: Julia Kalenda Navitrollal külas **09.00** Ringvaade* **10.05** Loor ja kõrged kontsad, 1/6 **10.35** Eesti TOP 7* **11.22** ERR uudised **17.30** Puutepunkt* **18.00** Animasari Geronimo Siiltoni lõbusad lood **18.20** Animasari Näh **18.30** Lastetuba **18.45** Animasari Völukarussell **18.55** Animasari Mamma Muu ja vares: Mamma Muu ehitab onni **19.05** Animasari Väike Nicolas **19.20** Aktuaalne kaamera **19.30** Aktuaalne kaamera **20.00** Meie inimesed **20.25** Tänavaristlejad* **20.50** Ilus maa **21.00** BFM esitleb: lyhikas Võõrsil **21.10** BFM esitleb: lyhikas Vikatimehe poeg **21.30** Troonide mäng, 9/10 **22.25** Prantsuse filmikuu Ringreis **00.10** Tartu muusikapäevad 30: Pantokraator ja Jümaki **00.46** ERR uudised

Kanal 11

06.35 Peremees otsib perenaist* **07.25** Saint

Meie maailm

VÄIKE NÕID

EMPAATIAVÕIME...

TOLERANTS...

SÕNA-VABADUS...

Meie maailm

VÄIKE NÕID

JUST, MUL ON SAMAD IDEAALID...

Meie maailm

VÄIKE NÕID

...AGA SEDA TOLERANTSIVÄRKI VEEL POLE SAANUD VÄGA PROOVIDA...

Dilbert

SCOTT ADAMS

HEAD UUDISED, ALICE. MINUST SAAB SINU MENTOR.

Dilbert

SCOTT ADAMS

SEE TÄHENDAB SADU KOOSVEEDETUD TUNDE, ET SA VÕIKSID OSA SAADA MINU TARKUSE VARASALVEDEST.

Dilbert

SCOTT ADAMS

JA MA OLEN OTSUSTANUD ENNAST KALLISTUSTEGA VÄHEM TAGASI HOIDA.

HOROSKOOP

JÄÄR

Parim päev avalikeks esinemisteks, reklaamiks, oma mõtete ja seisukohtade propageerimiseks. Kõik, mida ütled, jõuab pärale.

SÕNN

„Minu kodu on minu kindlus” – see tõde võib kummalise nurga alt esile tõusta. Suhted kodus või perekonnas nõuavad avameelsust ja osavõttlikkust.

KAKSIKUD

Igasugune partnerlus võib olla äärmiselt kasulik. Loo sidemeid vajalike inimestega, sõlmi lepinguid, leia endale liitlasi. Ka armuasjus on rohkem kirge.

VÄHK

Kellegi olek ja käitumine võib sind mitte rahuldada, aga ehk oled ise teiste suhtes liiga nõudlik? Suhe on alati kahepoolne: ka sinu hoiakud mõjutavad partnerit.

LÕVI

Täna võib sinust paista teatud uhkust ja kõrkust. Sul on tunne, et sa ei pea mitte iga matsiga tegemist tegema. Otsid elitaarset.

NEITSI

Su loovus on suur, mistõttu pakub pinget loominguline tegevus ning kokkupuude kunsti ja kauni ümbrusega. Praegu on ilu ja harmoonia sulle hädavajalik.

KAALUD

Kõige tugevam jõud on positiivne mõte. Kõik muu tuleb iseenesest. Soovitus: püüa oma kehasse suhtuda kui sõpra, kelle nõuandeid maksab kuulata.

SKORPION

Fookuses on sinu roll ühiskonnas ja sotsiaalne positsioon. Kui oled enne teinud piisavalt ettevalmistusi, koged edu ja tunnustust.

AMBUR

Oled energilises meeleolus ja võid püüda lahtisest uksest sisse murda. Sul on raskusi oma energia õige suunamise ja kasutamisega.

KALJUKITS

Vajad suhteid ja emotsionaalset lähedust, kuid samal ajal hoiad ise teistest eemale. Sa ei oska leida seda õiget positsiooni avameelse kõneluse tekitamiseks.

VEEVALAJA

Pingutad oma originaalsete ettepanekutega üle. Samuti võid loobuda millestki, mida veel vajad. Kaldud ületama kõiki piire ja rikkuma kirjutamata reegleid.

KALAD

Päev soosib eelkõige spetsialiste — kõiki, kes tegelevad mingi kitsa ja konkreetse asja või probleemiga. Jõud tekib nüüd süvenemisest.

ILM

Kolmapäev +1...+6
Lääne- ja loodetuul 7–12 (17) m/s

Neljäpäev +2...+6
Lääne- ja loodetuul 5–12 (15) m/s

Reede +1...+5
Põhjatuu 2–8 m/s

Laupäev +0...+6
Lõuna- ja kagutuul 5–12 (14) m/s

RISTSÕNA

	"KAKA JA..." (A. Kivirõhk)	P NAABRID	JÄDE	...SIBERI MERI	MARDIKAS	MÖTTE-KRIIPS	ANALOG TELEPHONE ADAPTER	MARA-TOONAR... SALUMÄE	AMPER-KIVISAMMAS
...TRAAT	NURK	EINSTEIN	RIIDESORT	VISKELING	PUUPAKK	... EI TULE IIAL TAGASI	VESIVÄHK	LENNUFIRMA	
CLEANING LADY									
LAIALDASTE TEADMISTE- GA BIK									
AKTSIASELT									
JUUSTUVESI									
SERV, ÄÄR, ÄÄRIS									
ESE									
EHITIS V.-KREEKA TEATRI									
DMITRI									
SIERRA ... (riik)									
HAPNIK									
PUUPIRITUS									
SENI KUI									
TUNTUD FILANTROOP									
ENDASSE- SÜLGUNUD INIMENE									
...LEHT (võrkeelne)									
...TIMMU SOKK									
LÕPUL, LÄBI									

SUDOKU

Pappocom

Lahendused ja vihjed: www.sudoku.com

1			7		2		3	5
5								
		9		8		4		
			8					1
6	2		9		5		4	3
9				3				
		7		5		6		
								7
4	1		6		9			2

SUDOKU reeglid

•• Täida tühjad kohad numbritega 1 kuni 9. Numbrid 1 kuni 9 peavad esinema igas 9 veerus, igas 9 reas, igas 3 x 3 ruudus. Igas reas, igas veerus ja igas 3 x 3 ruudus võib iga number esineda vaid ühel korral.

Eelmise mängu lahendus:

2	7	8	5	1	3	6	9	4
6	1	3	2	4	9	7	5	8
5	4	9	7	6	8	3	2	1
4	2	7	3	5	1	8	6	9
8	5	1	6	9	7	2	4	3
9	3	6	8	2	4	5	1	7
3	6	4	1	7	2	9	8	5
7	9	5	4	8	6	1	3	2
1	8	2	9	3	5	4	7	6

Sudoku EPL-i veebiväljaandes

Mängi: www.epl.ee/sudoku

Disain

Tanel Veenre
toimetaja

ÜRGNE MATERJAL

Seemned ehtekunstis

Seemned koos teiste selliste orgaaniliste materjalidega, nagu luu, merekarp, jaanalinnumuna jne, on metallidest ja vääriskividest märksa ürgsemad ehtematerjalid. Seemneid on kasutatud traditsioonilistes kultuurides nii üksiku ripatsina kui ka pärlitena keedes ja tikandites. Loodus pakub igas värvitoonis, kujus ja suuruses seemneid, igas kultuuris on omad lemmikud. Üks vääriskamaid on korallipuu (*Erythrina*), mille enamasti läikivad ja eripunased seemned on olnud Ameerika ja Aafrika kultuurides tänuväärseks ehismaterjaliks. Seemned on ka suurepäraseks materjaliks palvehelimestele.

Kindlasti üks tuntumaid seemneid ehtes on kookospähkel, mille suurus ja kõvadus lubab juba suuremaid vormimänge (ja ka peeneid graveeringuid). Omaette müstika ja teaduslike vaidluste objekt on kookospähkli pärl: ühtedele maailma haruldasi botaaniline ime, teistele müüt või luiskelugu.

KAKS KÜSIMUST

●● Mis tähendus on värvil?

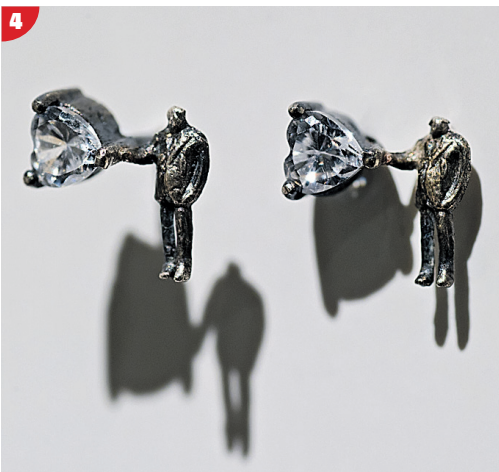
Kristi Paap: Mulle meeldib värv, see kannab endas mingeid kindlaid emotsioone ja seoseid. Kui mu uued tööd on kollased, siis nad tekitavad ehk valguse ja kerguse tunde, kui seesama töö oleks aga värvitud kas samblaroheliseks või roostepruuniks, siis tema meeleolu muutuks. Samuti toimib ka kas läikiv või matt pind. Aga värvivalik tuli südamest.

●● Miks kirsikivid?

Kristi Paap: Juba kümnekond aastat on mind aeg-ajalt võlunud igasuvisel moositegemise tavast üle jäänud kirsikivid, nende kuju ja hõng. Need muutuvad minu käes kaelaehteks ja rannaehteks. Ikka tulen ma selle veetleva materjali juurde tagasi, ikka ta meelitab mind ja sosistab vaikselt kõrva oma lugusid, nagu tuulepuhang okstes, mis raputab maha õielehti.

NÄITUS

- Kristi Paabu näitus „Ristik” on HOP-galeriis avatud kuni 20. novembrini
- Tõnis Malkovi näitus „Ehted inimestele” on A-galeriis avatud kuni 19. novembrini

Ehted inimestest ja inimestele

Kristi Paabu isikunäitus uitab luulelistel radadel, seda kiirgab nii ehetest kui ka õhulisest kujundusest. Minu jaoks on tema ehetes alati olnud midagi nostalgilist ja isegi folkloorset: sooja, jutustavat ja looduslähedast.

Kunstnik viitab näituse saatetöna lapsepõlvemälestustele kui ühele loomingu käivitajale: „Need ehted kannavad

nud mälopildid ja aitab page-da kadunud hetke. Tema ehetes on kirsikivide rütmidest tulenevat kordust, mis mõjub mant-ra või regilauluna. Need tunduvad liikuvaina isegi katsumata, kirsikivide klõbin on nii selgelt tajutav.

Rääkides ehte helist, tunnistab ka Paap, et see ei ole talle võõras: „Neid ehteid tehes ma otsisingi heli või kõla, mingit häält, või kui soovid, siis vaikust. Need sosistavad kandjale vaikselt kõrva, tehes kas kolks, klõps või sahisedes shhhh. Mida need täpselt ütlevad või meenuvad, on juba ehte ja kandja vaheline asi.”

Tõnis Malkov on Kristi Paabust põlvkonna jagu noorem kunstnik, kes tegi oma esimese isikunäituse kahe aasta eest HOP-galeriis. Näituse pealkiri oli „Mõnikord ma tahaksin teha ehteid inimestele” ja see avas külastajale hoopis loomisprotsessi, eksponeerides ehtetöölaua segadust, materjalikatsetusi ja kavandeid.

Tähenduslik on Malkovi tunnistus, et olulisim mater-

jal loomise puhul on aeg. Tundub, et kahe aastaga on see kaoseline fragmentide pilv koondunud veendumuseks, sest seekord on väljapaneku pealkiri „Ehted inimestele”.

Tinasõdurite vaprus

Malkovi värske seeria puhul on tähenduslik nii mõõtkava kui ka materjalivalik: ta on kindlalt pöördunud klassikaliste väärismaterjalide turvatsooni. Tema mõõtkava on aga paradoksaalne: hõbedast figuurikesed ehetes on kärbsesuurused, mõjudes ühtaegu nii vaprata kui ka abitutena. Neis on midagi multifilmilikku, isegi armsat – jah, just sellist tinasõdurilikku vaprust. Kuid eks argihallis rühkimine ole ka tegevus, mis nõuab igaühelt omajagu vaprust.

Malkovi mängus on kontseptuaalset karkassi, väga teadlike valikute summat. Abstrakte mõtlejana usub kunstnik, et kujutus võiks olla mõõdupuuk, millega end võrrelda. Selles on idealismi, nagu ka tinasõduri armuloos.

Ehte kandja kohta toob Malkov esile väga tabava võrdluse: ehte kandmine on salakeel. ●

-1- -2- -3- Kristi Paabu kirsikividest ehted kannavad endas tuntavat lapsepõlvnostalgia. **-4- -5-** Tõnis Malkov on oma ehetega pöördunud klassikaliste väärismaterjalide turvatsooni. Hõbedast figuurikesed on kui vaprad tinasõdurid.

Fotod: Vallo Kruuser

LEHT + DVD

●●● Eesti Päevaleht

© Kõik Eesti Päevalehes avaldatud artiklid, fotod ja illustratsioonid on autoriõigusega kaitstud teosed, mille kasutuse reeglid on sätestatud autoriõiguse seaduses. Rõhutame, et nende reprodutseerimine ja levitamine ilma AS-i Eesti Ajalehed kirjaliku nõusolekuta on keelatud. Toimetusel on õigus kaastöid nende selguse huvides toimetada ja lühendada. / Kaastöid ei tagastata ega retsenseerita. / Kaebuste korral ajalehele sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eal.ee, või tel 646 3363

Peatoimetaja: Urmo Soonvald, 680 4400

Toimetuse: Narva mnt 13, 10151 Tallinn, 680 4400, faks 680 4401, e-post mail@epl.ee **Eesti uudised** 680 4400, **kohalikud uudised** 322 3487, **välisuudised** 680 4455, **Ärileht** 680 4400, **arvamus** 680 4450, **kultuur** 680 4470, **sport** 680 4490. **Tellimine** 680 4444, **tellimine välismaale** KE Ajakirjanduse OÜ 641 1753, **reklaam** 680 4500. **EPL Online** www.epl.ee Väljaandja: AS Eesti Ajalehed, rg-kood 10004521

LEHT

